

**SALDUS NOVADA
ILGTSPĒJĪGAS ATTĪSTĪBAS
STRATĒGIJA
2022. – 2038. GADAM**

Satura rādītājs

Ievads	3
1. Īss novada raksturojums	5
1.1. Teritorijas vizītkarte 2021	5
1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi	8
2. Stratēģiskā daļa	11
2.1. Vīzija.....	11
2.2. Stratēģiskie mērķi	12
2.3. Ilgtermiņa prioritātes	14
2.4. Galvenie attīstības rādītāji	15
2.5. Novada teritorijas specializācija	16
3. Telpiskās attīstības perspektīva	17
3.1. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam	21
3.2. Pilsētu telpiskās attīstības perspektīva	26
3.3. Galvenie transporta koridori un infrastruktūra	29
3.4. Industriālās un rūpnieciskās teritorijas, inženiertīkli	33
3.5. Lauku teritorijas telpiskā struktūra	36
3.6. Kultūrvēsturiski nozīmīgās un tūrisma attīstības teritorijas	40
3.7. Prioritāri attīstāmās teritorijas	43
3.8. Funkcionālās sadarbības teritorijas	45
4. Sasaiste ar citiem plānošanas dokumentiem un uzraudzība	48
5. Sabiedrības viedoklis par ilgtermiņa attīstību	49

IEVADS

Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2038. gadam (turpmāk – Stratēģija) ir ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kurā noteikts Saldus novada ilgtermiņa attīstības redzējums – vīzija, stratēģiskie mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva.

Izstrādes mērķis: ir nodrošināt saskaņotu un koordinētu Saldus novada attīstību ilgtermiņā. Stratēģija ir pašvaldības hierarhiski augstākais ilgtermiņa teritorijas attīstības plānošanas dokuments, kas nosaka virzienus un vadlīnijas turpmākajai teritorijas attīstības plānošanai. Stratēģijas izstrāde veikta saskaņā ar domes lēmumu¹.

Pēctecība: līdz ar 2021. gada 1. jūliju Saldus novadu veido 21 teritoriālā iedalījuma vienība², kas līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvēja kā Brocēnu novads un Saldus novads. Stratēģijas projekta izstrāde noritējusi no 2021. gada pavasara. Nodrošinot plānošanas pēctecību, Stratēģijas izstrādē tiek ņemtas vērā bijušā Brocēnu novada un Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas³.

Saskaņotība: Stratēģija sagatavota, izvērtējot nacionāla līmeņa, Kurzemes plānošanas reģiona un blakus esošo pašvaldību plānošanas dokumentus, kā arī ņemot vērā labo praksi telpiskās attīstības plānošanā un noteiktos attīstības plānošanas pamatprincipus Latvijā. Izstrāde veikta saskaņā ar spēkā esošajiem tiesību aktiem⁴, Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādāto metodiku "Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju izstrādei".

Sabiedrības līdzdalība: lai nodrošinātu teritorijas attīstībā iesaistīto un ieinteresēto pušu, t.sk. sabiedrības iesaisti attīstības plānošanas procesā, izstrādājot Stratēģiju, no 2021. gada 11. marta līdz 11. aprīlim veiktas iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas. Ar aptaujas rezultātu kopsavilkumu var iepazīties Saldus novada pašvaldības tīmekļa vietnē www.saldus.lv. Aptaujas rezultāti izmantoti jaunizveidotā Saldus novada attīstības plānošanas dokumentu izstrādē (Stratēģijā un Attīstības programmā), kā arī Pašreizējās situācijas raksturojumā. Sabiedrības līdzdalība nodrošināta arī Stratēģijas redakciju publiskās apspriešanas procesā.

¹ Saldus novada domes 27.08.2020. lēmums "Par Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038. gadam izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr.10, 18.§) un Saldus novada domes 22.10.2020. lēmums "Par grozījumiem Saldus novada domes 2020. gada 27. augusta lēmumā "Par Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2022. – 2038. gadam izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr.10, 18.§)" (protokols Nr.13, 57.§)

² Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums (2020), nosaka, ka līdz ar 2021. gada 1. jūliju Saldus novads sastāv no 21 teritoriālā iedalījuma vienībām: 1) Blīdenes pagasts, 2) Brocēnu pilsēta, 3) Cieceres pagasts, 4) Ezeres pagasts, 5) Gaiķu pagasts, 6) Jaunauces pagasts, 7) Jaunlutriņu pagasts, 8) Kursišu pagasts, 9) Lutriņu pagasts, 10) Nīgrandes pagasts, 11) Novādnieku pagasts, 12) Pampāju pagasts, 13) Remtes pagasts, 14) Rubas pagasts 15) Saldus pagasts, 16) Saldus pilsēta, 17) Šķēdes pagasts, 18) Vadakstes pagasts, 19) Zaņas pagasts, 20) Zirņu pagasts, 21) Zvārdes pagasts

³ Brocēnu novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2014. – 2030. gadam, Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2013. – 2038. gadam

⁴ Likums "Par pašvaldībām" (09.06.1994.), Teritorijas attīstības plānošanas likums (13.10.2011.), Attīstības plānošanas sistēmas likums (01.01.2009.), Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr.628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem" u.c.

Stratēģijas pamatā kā informatīvais materiāls izmantots Pašreizējās situācijas raksturojums, kas noformēts atsevišķā sējumā.

Stratēģijā ietilpst:

- 1) īss novada raksturojums,
- 2) stratēģiskā daļa (ietverts pašvaldības ilgtermiņa redzējums (vīzija), stratēģiskie mērķi, ilgtermiņa prioritātes),
- 3) telpiskās attīstības perspektīva, kuras ietvaros izstrādātas vadlīnijas – pamatprincipi teritorijas plānošanai un attīstībai.

Telpiskās attīstības perspektīva iekļauj galvenās funkcionālās telpas un nozīmīgākos telpiskās struktūras elementus un to ilgtermiņa izmaiņas:

- 1) apdzīvojuma struktūru un priekšlikumus attīstības centru izvietojumam,
- 2) galvenos transporta koridorus un infrastruktūru,
- 3) industriālās un rūpnieciskās teritorijas, inženiertīkli,
- 4) lauku teritoriju telpisko struktūru,
- 5) ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiski nozīmīgās teritorijas un citas īpašas teritorijas,
- 6) prioritāri attīstāmās teritorijas.

Stratēģijas izstrādi publiskā iepirkuma rezultātā veica SIA "Reģionālie projekti" sadarbībā ar Saldus novada pašvaldību.

Stratēģijas vāka noformējumam un tekstā izmantoti fotoattēli no Saldus novada pašvaldības arhīva.

1. ĪSS NOVADA RAKSTUROJUMS

1.1. Teritorijas vizītkarte 2021

	<p>Teritorijas novietojums un platība</p>	<p>Saldus novads atrodas Latvijas rietumos, Kurzemes dienvidu daļā, robežojas ar Dienvidkurzemes, Kuldīgas, Dobeles un Tukuma novadiem. Dienvidos novads robežojas ar Lietuvas Republikas kultūrvēsturisko novadu Žemaitiju. Atrodas Kurzemes plānošanas reģionā.</p> <p>Novada teritorijas platība - 2179,9 km².</p>
	<p>Teritoriālais iedalījums</p>	<p>Saldus novadā ietilpst 21 teritoriālā vienība: Blīdenes pagasts, Brocēnu pilsēta, Cieceres pagasts, Ezeres pagasts, Gaiķu pagasts, Jaunauces pagasts, Jaunlutriņu pagasts, Kursišu pagasts, Lutriņu pagasts, Nīgrandes pagasts, Novadnieku pagasts, Pampāju pagasts, Remtes pagasts, Rubas pagasts, Saldus pagasts, Saldus pilsēta, Šķēdes pagasts, Vadakstes pagasts, Zaņas pagasts, Zirņu pagasts, Zvārdes pagasts. 36 ciemi, kam piešķirts ciema statuss un noteiktas robežas.</p> <p>Administratīvais centrs – Saldus.</p>
	<p>Iedzīvotāji</p>	<p>Faktiskais iedzīvotāju skaits⁵ 2021. gada sākumā – 27 110, no tiem 79% jeb 21 438 iedzīvotāji bijušā Saldus novada teritorijā, bet 21% jeb 5 672 - bijušā Brocēnu novada teritorijā. Kopējais deklarēto iedzīvotāju skaits apvienotajā novadā – 29 613 iedzīvotāju (atbilstoši Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldes datiem uz 01.01.2021). Iedzīvotāju skaitam ir tendence samazināties. Lielākās apdzīvotās vietas pēc iedzīvotāju skaita ir Saldus (9 671), Brocēni (2 829), Druva (936), Lutriņi (479), Ezere (461) un Kalni (434).⁶</p>
	<p>Transports un mobilitāte</p>	<p>Novada centrs Saldus pilsēta, ir ērti sasniedzama no galvaspilsētas Rīgas un Kurzemes reģiona vienu no lielākajām pilsētām Liepājas, jo novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja. Attālums līdz Rīgai ir 120 km, līdz Liepājai – 100 km. Savienojumus ar citiem Kurzemes un Zemgales reģiona attīstības centriem un novada iekšējās teritorijas savienojumus nodrošina valsts reģionālie un vietējie autoceļi, kā arī pašvaldības ceļi. Apdzīvotās vietās transporta infrastruktūru veido ielas un ceļi.</p> <p>Novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnija Liepāja – Rīga un Glūda – Reņģe.</p>

⁵ Oficiālais statistikas portāls, stat.gov.lv, 2021

⁶ Dati uz 01.01.2021.

	<p>Izglītība</p>	<p>Izglītības procesu Saldus novadā nodrošina pašvaldības pakļautībā esošās izglītības iestādes: 10 pirmsskolas izglītības iestādes un 10 vispārējās izglītības iestādes, kurās pieejama pirmsskolas izglītība, darbojas pirmsskolas izglītības grupa/grupas, 17 vispārējās izglītības iestādes, 4 profesionālās ievirzes izglītības iestādes, bērnu un jauniešu interešu izglītības iestādes.</p> <p>Saldus novadā atrodas profesionālās izglītības iestāde – Profesionālās izglītības kompetences centrs "Saldus tehnikums".</p>
	<p>Kultūra un atpūta, pulcēšanās vietas</p>	<p>Kultūras iestādes novadā ir Saldus novada p/a "Tūrisma informācijas, kultūras un sporta centrs", Brocēnu kultūras un izglītības centrs, Blīdenes kultūras nams, Ezeres kultūras nams, Gaiķu pagasta Tautas nams, Jaunauces tautas nams, Jaunlutriņu tautas nams, Lutriņu klubs, Nīgrandes pagasta Kalnu kultūras nams, Pampāļu kultūras nams, Remtes kultūras nams, Rubas tautas nams, Druvas kultūras nams, Striķu kultūras nams, Vadakstes tautas nams. Katrā pagastā strādā kultūras darba organizators.</p> <p>Publiskiem pasākumiem tiek izmantots Kapelleru nams, Saldus Mūzikas skolas akustiskā zāle, Jauniešu atpūtas un iniciatīvu centrs "Šķūnis" u.c. pašvaldības vai privātas telpas / ēkas.</p> <p>Kultūras pasākumiem un izklaidei vasaras sezonā ir pieejamas 11 brīvdabas estrādes.</p> <p>Saldus novada teritorijā atrodas 26 bibliotēkas.</p>
	<p>Veselība, sociālā vide, drošība</p>	<p>Ambulatoros un dienas stacionāra pakalpojumus sniedz SIA "Saldus medicīnas centrs". Pieejamas 5 zobārstniecības iestādes, 20 ģimenes ārstu prakses vietas, 3 vecmāšu un feldšerpunkti.</p> <p>Sociālos pakalpojumus un palīdzību sniedz Sociālais dienests un tā struktūrvienības, 2 Latvijas Sarkanā krusta sociālās aprūpes centri.</p> <p>Drošību un sabiedrisko kārtību nodrošina pašvaldības policija un Valsts policijas Kurzemes reģiona pārvaldes Saldus iecirknis.</p> <p>Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta Saldus daļa un brīvprātīgie ugunsdzēsēji.</p>
	<p>Sporta infrastruktūra</p>	<p>Sporta infrastruktūru veido dažādas sporta halles un sporta nami, stadioni, peldbaseins, ledus halle, smaiļošanas un kanoe airēšanas bāze un trase u.c., kas pieder gan pašvaldībai, gan privātajiem. Pie sporta infrastruktūras jāpieskaita arī vispārīzglītojošo izglītības iestāžu sporta zāles un sporta laukumus, kā arī parkus, ūdensobjektu piekrastes caur kuriem var skriet, soļot, nūjot. Gandrīz katrā novada pagastā ir izvietots kāds sporta infrastruktūras objekts.</p>

	<p>Uzņēmējdarbība</p>	<p>Uzņēmējdarbība kopumā Saldus novadā ir salīdzinoši labi attīstīta. Tirdzniecības sektora ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaitu uz 1000 iedzīvotājiem 2019. gadā, vairāk bija Saldus novadā – 93, bet nedaudz mazāk Brocēnu novadā – 77, kopā Latvijā šis rādītājs sasniedza 90 uzņēmumus uz 1000 iedzīvotājiem. Novadā darbojas gan dažādu formu komersanti, gan pārstāvētas dažādas uzņēmējdarbības jomas. Nozīmīgi darba devēji un ekonomiskās aktivitātes nodrošinātāji novada lauku teritorijās ir lauksaimniecības uzņēmumi, kuri Saldus novadā pārsvarā darbojas zemkopībā un lopkopībā.</p> <p>Pēc IIN 2020.gadā apvienotajā Saldus novadā lielākie trīs uzņēmumi bija AS "PATA Saldus", uzņēmuma NACE kods – zāģēšana, ēvelēšana, impregnēšana, nodarbināja 237 darbiniekus, SIA "Vecvagari M", NACE kods – mežizstrāde, nodarbināja 153 darbiniekus, SIA "Saldus ceļinieks", NACE kods – ceļu un maģistrāļu būvniecība, nodarbināja 137 darbiniekus. Arī pēc apgrozījuma 2020. gadā šie bija lielākie uzņēmumi.</p> <p>Tūrisma jomas attīstībai Saldus novadā liels potenciāls ir kultūrvēsturiskā mantojuma, dabas vides, industriālā mantojuma u.c. izmantošanai tūrisma produktu veidošanā.</p>
	<p>Apskates objekti</p>	<p>Populārākie apskates objekti: Saldus Sv. Jāņa evaņģēliski luteriskās draudzes baznīca, Jaņa Rozentāla Saldus vēstures un mākslas muzejs, Jaņa Rozentāla glezniecības skulptūras pie baznīcas, sienu gleznojumi, Jaunauces pils, Kalnsētas parks, vides objekts "Saldus", Strūklaka "Medus piliens", vides objekts "Saldus piepilda", pastaigu taku maršruts "Mākslas, mūzikas un mīlestības ceļš", Cieceres ezers un dabas taka, Cieceres ezera skatu tornis, Sātiņu putnu novērošanas tornis, Saldus ezers, Kapelleru nams, konfekšu "Gotiņa" ražotne un veikals, Brocēnu Mežaparks un gaisa takas, piemājas saimniecība "EŽI" u.c.</p>
	<p>Dabas resursi</p>	<p>47% - meža zeme, 41% - lauksaimniecībā izmantojama zeme. Saldus novadu dienvidos šķērso Kurzemes lielākā upe Venta. Saldus pilsētai cauri tek Cieceres upe. Novads bagāts ar zemes dzīvības resursiem, atrodas 3 valsts nozīmes derīgo izrakteņu atradnes.</p> <p>Saldus novadā atrodas 10 īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, kas iekļautas vienotā Eiropas nozīmes aizsargājamo teritoriju tīklā Natura 2000, citi aizsargājami dabas pieminekļi un vairākas novada nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas un objekti.</p>
	<p>Funkcionālās saites</p>	<p>Nacionālas nozīmes saites ar Rīgu un Liepāju – ostu, lidostu pieejamībā, dažādu publisko pakalpojumu pieejamībā. Reģionālas saites ar Kurzemes reģiona pašvaldībām un starpreģionālas saites ar citām pašvaldībām.</p>

1.attēls. Saldus novada novietojums Latvijā un Kurzemes plānošanas reģionā

1.2. Galvenās attīstības tendences un izaicinājumi

Saldus novads izveidots 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot Saldus novadu un Brocēnu novadu. Teritorijas attīstības indeksa vērtības pēc 2020. gada datiem abos apvienotajos novados nebija pozitīvas. Līdz 2021. gada 1. jūlijam pastāvošais Saldus novads 2020. gadā ar -0,047 attīstības līmeņa indeksa vērtību 110 Latvijas novadu vidū ierindojās 55. vietā, bet Brocēnu novads ar 0,003 attīstības līmeņa indeksa vērtību – 52. vietā. Savukārt pēc 2019. gada datiem bijušajam Saldus novadam attīstības līmeņa indeksa vērtība arī bija ar negatīvu zīmi -0,122, ierindojoties 47. vietā un bijušā Brocēnu novada attīstības līmeņa indeksa vērtība arī bija ar negatīvu zīmi – 0,022, bet ierindojās 40. vietā no bijušajiem 110 novadiem.

Turpmākajā attīstībā jāņem vērā aktuālās tendences Latvijā un pasaulē, globalizācija, digitalizācija, klimata pārmaiņu ietekme un citi mainīgie faktori.

Lielākie Saldus novada stratēģiskie un telpiskās attīstības izaicinājumi ilgtermiņā saistīti ar nepieciešamību:

- 1) **nodrošināt līdzsvarotu teritorijas attīstību**, kas aizsargā novada dabas resursus, sniedz kvalitatīvas dzīves iespējas novada iedzīvotājiem un nodrošina sociāli iekļaujošu vidi, bet vienlaicīgi sekmē ekonomisko izaugsmi (industriālo un

- rūpniecisko teritoriju attīstību, īpaši akcentējot valsts galvenā autoceļa A9 un dzelzceļa esamību, attīstot Saldus, Brocēnu un Saldus pagasta teritorijas kā vienotu industriālo teritoriju areālu, lauksaimniecības un mežsaimniecības attīstību, mājokļu būvniecību u.c.),
- 2) sekmēt novada attīstību tā, lai tiktu īstenotas **inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas**, kā arī nodrošināta **klimatneitralitāte**, pilnībā pielāgojoties klimata pārmaiņām,
 - 3) attīstīt un uzlabot **transporta infrastruktūru**, un pilnveidot mobilitāti (gan autobraucējiem, gājējiem un velobraucējiem, uzlabojot novada iekšējos savienojumus starp apdzīvotām vietām, lai sekmētu pakalpojumu pieejamību iekšēji, vienlaicīgi pilnveidojot ārējo sasniedzamību (t.sk. attīstot mobilitātes punktus),
 - 4) **attīstīt sakaru infrastruktūru un pakalpojumu**, lai sekmētu nodarbinātību un dzīves kvalitātes paaugstināšanu – platjoslas izvēršanas veicināšana "vidējās jūdzes" un "pēdējās jūdzes" elektronisko sakaru tīkla infrastruktūras attīstīšanā un sadarbības attīstība ar elektronisko sakaru komersantiem,
 - 5) attīstīt **publisko infrastruktūru un publisko ārtelpu** tā, lai tā būtu piemērota visu paaudžu vajadzībām un interesēm, kā arī nodrošināt pieejamus, iekļaujošus un kvalitatīvus pakalpojumus dažādām paaudzēm un to labu pārvaldību,
 - 6) stiprināt iedzīvotāju **kopienas**, veidojot kopienu centrus, sekmējot viedo ciemu attīstību un aktīvas līdzdalības iespējas,
 - 7) saglabāt **dabas vērtības**, bioloģisko daudzveidību un vienlaicīgi attīstīt dabas tūrisma infrastruktūru, veidojot dabas takas, skatu torņus, izstrādājot ilgtspējīgas apsaimniekošanas plānus dabas teritorijām, un labiekārtot ezeru un upju krastus, kā arī pilnveidot vides aizsardzību,
 - 8) stiprināt **pārrobežu** sadarbību.

2. STRATĒĢISKĀ DAĻA

2.1. Vīzija

Saldus novada vīzija (lakonisks ilgtermiņa nākotnes redzējums, kas parāda teritorijas unikālās vērtības) definēta, ņemot vērā līdz 2021. gada 1. jūlijam esošo pašvaldību (Brocēnu novada un Saldus novada) līdzšinējos attīstības plānošanas ilgtermiņa uzstādījumus, kā arī iedzīvotāju, uzņēmēju un tematiskās darba grupas dalībnieku izteiktos priekšlikumus attiecībā uz vēlamo Saldus novada attīstību ilgtermiņā.

Saldus novads 2038. gadā – līdzsvaroti attīstīts, viedi pārvaldīts, pašpietiekams, daudzveidīgs un inovatīvs Kurzemes novads ar apmierinātu, aktīvu, iekļaujošu un izglītotu vietējo kopienu

Definētā novada vīzija nosaka, ka **2038. gadā Saldus novads ir:**

	<p>līdzsvaroti attīstīts novads – sabiedrības, vides aizsardzības un ekonomiskās vides attīstības līdzsvars, arī teritorijas kohēzija un ērta mobilitāte (t.sk. ar labi attīstītu autoceļu tīklu un labu autoceļu kvalitāti) ir vienlīdz būtiski pamatnosacījumi Saldus novada attīstībā un pārvaldībā, vienlaicīgi saglabājot bioloģisko daudzveidību un tiecoties uz klimatneitralitāti, savukārt publiskie pakalpojumi nodrošināti iespējami tuvu dzīvesvietai</p>
	<p>viedi pārvaldīts novads – klientorientēta pašvaldības pakalpojumu sniegšana, ērtība un efektivitāte raksturo Saldus novada pārvaldību, kur nodrošināti klātienē un e-pakalpojumi, un jaunāko tehnoloģiju izmantošana pārvaldības procesos ir ikdienas norma</p>
	<p>pašpietiekams novads – Saldus novads ir ekonomiski neatkarīgs, bagāts ar dažādiem (gan nozaru, gan lieluma ziņā, gan atpazīstamības ziņā) uzņēmumiem, kas paaugstina labklājību novada un apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem un rada preces un pakalpojumus ar augstu pievienoto vērtību. Pārdomāta dabas resursu izmantošana, vērtību saglabāšana un nodošana nākošajām paaudzēm ir svarīgs attīstības nosacījums</p>

	daudzveidīgs novads – attīstīta lauku telpa no Lietuvas pierobežas līdz Kurzemes centrālajai daļai, bagāts kultūrvēsturiskais mantojums un unikālas ainavas, kvalitatīva pilsētvide Saldū, Brocēnos un ciemos, kā arī saglabātas un koptas dabas bagātības un vērtības raksturo Saldus novadu tagadnē un nākotnē. Katras vietas unikālais un atšķirīgais tiek izmantots kā resurss kopējai Saldus novada attīstības veicināšanai
	inovatīvs novads - Saldus novada izaugsme ir balstīta iedzīvotāju potenciālā, kas sekmē dažādu procesu inovācijas, radošumu un spēju pielāgoties mainīgiem apstākļiem, nebaidoties radīt un ģenerēt jaunas idejas, un eksperimentēt, tās ieviešot praksē, lai uzlabotu kopējo novada pārvaldību
	apmierināta vietējā kopiena - Saldus novada pilsētās, ciemos un laukos dzīvo ar dzīvi apmierināti cilvēki, kam nodrošināta iespēja realizēt savas ekonomiskās un sociālās vajadzības pēc iespējas tuvāk savai dzīvesvietai, pieejamas konkurētspējīgas un labi atalgotas darba vietas un kvalitatīvi pakalpojumi visām vecuma grupām
	aktīva vietējā kopiena - rosīga kultūras, sporta un aktīvās atpūtas dzīve, veselīga dzīvesveida veicināšana, nodrošinātas plašas sabiedrības līdzdarbības un koprades iespējas dažādās aktivitātēs, tostarp pilsoniskās aktivitātēs, padara kopienу aktīvu un bagātina iedzīvotājus ar pieredzi
	iekļaujoša vietējā kopiena – Saldus novadā neatkarīgi no tautības, dzimuma un citām iezīmēm, cilvēki jūtas droši un komfortabli, ir pieejama kvalitatīva veselības aprūpe, sociālie pakalpojumi un atbalsts
	izglītota vietējā kopiena - kvalitatīva, pieejama izglītība visa mūža garumā, kas nodrošina gan sabiedrības kopumā, gan katra indivīda attīstības un pilnveides iespējas, ir pamatvērtība Saldus novadā

2.2. Stratēģiskie mērķi

Lai nodrošinātu Saldus novada ilgtermiņa vīzijas sasniegšanu, izvirzīti četri **stratēģiskie mērķi** (SM). Stratēģiskie mērķi ir pamats tālākai prioritāšu noteikšanai un turpmāk veicamo darbību identificēšanai vidējā termiņā (Attīstības programmā).

- SM1 Apmierināta sabiedrība un laimīgas ģimenes
- SM2 Daudzveidīga, pieejama un droša vide
- SM3 Attīstību un augstu pievienoto vērtību veicinoša uzņēmējdarbības vide
- SM4 Gudra un atvērta pārvaldība

Definētie **stratēģiskie mērķi nosaka**, ka:

	<p>SM1 Apmierināta sabiedrība un laimīgas ģimenes</p>	<p>Iedzīvotāju dzīves kvalitāti nosaka pieejams un kvalitatīvs mājoklis, izglītības, kultūras, veselības aprūpes, sociālie un sadzīves pakalpojumi, kā arī ienākumu gūšanas iespējas – labi atalgots un gandarījumu sniedošs darbs.</p> <p>Mērķis tiecas uz sabiedrības attīstību, ģimeņu atbalsta politikas īstenošanu un vietējo kopienu atbalstu, kur liela nozīme ir iespējām līdzdarboties un piedalīties dažādās kopienu aktivitātēs un sabiedriskajā dzīvē.</p> <p>Šie priekšnosacījumi ir būtiski, lai Saldus novadā būtu apmierināta sabiedrība un laimīgas ģimenes.</p>
	<p>SM2 Daudzveidīga, pieejama un droša vide</p>	<p>Mērķis tiecas uz pievilcīgas dzīves telpas un vides veidošanu, ko raksturo kvalitatīva pilsētu un ciemu publiskā telpa, sakopta un apsaimniekota lauku telpa, kā arī mūsdienīga inženierinfrastruktūra, ērta transporta infrastruktūra un vides aizsardzība. Labas kvalitātes autoceļu pieejamība ir teritorijas attīstības priekšnosacījums, tādēļ mērķtiecīgi nodrošināma to attīstība. Ilgtermiņā nodrošināma iekļaujoša vide, kā arī novada daudzveidīgo vērtību saglabāšana - teritorijas unikālās vietas, kultūrvēsturiskais mantojums, dabas vērtības.</p>
	<p>SM3 Attīstību un augstu pievienoto vērtību veicinoša uzņēmējdarbības vide</p>	<p>Mērķis tiecas uz to, lai novads būtu atpazīstams ar nacionālā un starptautiskā mērogā zināmiem un konkurētspējīgiem uzņēmumiem, tā būtu stabila vieta uzņēmējdarbības attīstībai, nodrošinot darba vietas, radot jaunus produktus un pakalpojumus.</p> <p>Saglabājot vēsturisko ekonomiskās jomas specializāciju, kas saistīta ar lauksaimniecību, mežsaimniecību, apstrādes un pārstrādes rūpniecību, pārtikas ražošanu, kas padara novada uzņēmumus konkurētspējīgus globālā līmenī nākotnē.</p>
	<p>SM4 Gudra un atvērta pārvaldība</p>	<p>Mērķis tiecas uz to, lai nodrošinātu labu pārvaldību visās jomās, kā arī sadarbību starp publiskā, privātā un nevalstiskā sektora pārstāvjiem vietējā, reģionālā un starptautiskā mērogā.</p>

2.3. Ilgtermiņa prioritātes

Ilgtermiņa prioritātes (IP) ir svarīgākie attīstības virzieni vai jomas, kas sekmē stratēģisko mērķu sasniegšanu un tiek izvirzītas priekšplānā, salīdzinot ar citām jomām. Katram stratēģiskajam mērķim noteikta ilgtermiņa prioritāte (IP), kas ietver svarīgākos nosacījumus, lai sekmētu stratēģisko mērķu sasniegšanu.

Saldus novada ilgtermiņa prioritātes definētas, ņemot vērā gan nacionālā un reģionālā līmenī noteiktos attīstības mērķus un prioritātes, gan iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujas rezultātus, gan tematiskās darba grupas dalībnieku viedokļus, kā arī novada pašreizējās situācijas izvērtējumu.

IP1 Izglītots, radošs, prasmīgs un ar iniciatīvu apveltīts iedzīvotājs

IP2 Klimatneitrāla, mūsdienīga infrastruktūra un integrēta mobilitāte

IP3 Industriālo teritoriju attīstība un konkurētspēja

Ilgtermiņa prioritāšu skaidrojums:

	<p>IP1 Izglītots, radošs, prasmīgs un ar iniciatīvu apveltīts iedzīvotājs</p>	<p>Aptver Saldus novada galveno vērtību – cilvēku, kas spēj, māc, rada un ir apveltīts ar talantiem un zināšanām, kurš vienlaikus ir aktīvs savā kopienā un kuram ir nodrošināta attiecīga infrastruktūra un pakalpojumi.</p>
	<p>IP2 Klimatneitrāla, mūsdienīga infrastruktūra un integrēta mobilitāte</p>	<p>Aptver integrētu, klimata pārmaiņas un dabas daudzveidību respektējošu transporta infrastruktūras, inženierinfrastruktūras un publiskās ārtelpas veidošanu un uzturēšanu, kā arī mobilitātes pilnveidi, drošas un ērtas pārvietošanās nodrošināšanu.</p>
	<p>IP3 Industriālo teritoriju attīstība un konkurētspēja</p>	<p>Aptver uzņēmējdarbības stiprināšanu, kas nodrošina konkurētspēju Latvijas un pasaules mērogā, izmantojot esošo resursu (dabas resursi, cilvēkresursi, uzņēmējspējas un kapitāls) priekšrocības, Saldus un Brocēnu pilsētu un lauku telpas sinerģiju, industriālo teritoriju nodrošinājumu un pilnveidi, balstot attīstību inovācijās.</p>

2.4. Galvenie attīstības rādītāji

Rādītājs	Bāzes gads	Saistītie stratēģiskie mērķi	Bāzes indikators	Ilgtermiņā sasniedzamais rezultāts 2038. gadā	Avots
Iedzīvotāju skaits gada sākumā	2021.	SM1	27 110	20 000 ⁷	CSP
Ilgtermiņa migrācijas saldo	2021.	SM1	-242	pozitīvs	CSP
Izglītojamo skaits novada izglītības iestādēs	2021./2022. m.g.	SM1	4949	paaugstinās vai saglabāta bāzes vērtība	Pašvaldības dati
Pašvaldības budžeta kapacitāte	2022.	SM4	-0,8013	Pozitīvs	Pašvaldības dati
Īstenoto nozīmīgu⁸ publiskās infrastruktūras un publiskās ārtelpas attīstības projektu skaits	2021.	SM2	19	vismaz 5 īstenoti projekti katru gadu	Pašvaldības dati
Bezdarba līmenis, %	2021. jūnijs	SM3	5,8	5,0	NVA
Ekonomiski aktīvās tirgus sektora vienības uz 1000 iedz.	2019.	SM3	93 bij. Sadus nov., 77 bij. Brocēnu nov.	180	CSP
Teritorijas attīstības indekss	2020.	Visi	-0,047 bij. Saldus nov., 0,003 bij. Brocēnu nov.	pozitīvs	VRAA
Iedzīvotāju vērtējums par teritorijas attīstību kopumā	2021.	SM1, SM2, SM4	85%	saglabājas vai paaugstinās bāzes vērtība	Pašvaldības veikta iedzīvotāju aptauja
Iedzīvotāju vērtējums par līdzdalības iespējām lēmumu pieņemšanā	2021.	SM4	58%	vismaz virs 60%	Pašvaldības veikta iedzīvotāju aptauja
Mobilitātes punkti	2021.	SM2	-	3	Pašvaldības dati
Pārbūvēto autoceļu garums (km)	2022.	SM2	-	Vismaz 20 km	Pašvaldības dati

⁷ VARAM 2021. gadā sagatavotā apvienotā Saldus novada pašvaldības profilā iedzīvotāju skaita prognoze 2030. gadam – 22 073

⁸ Piemēram, veikts iestādes renovācijas projekts, paaugstinot tās energoefektivitāti, ierīkots jauna atpūtas vieta ģimenēm ar bērniem, izveidots jauns vides objekts u.c.

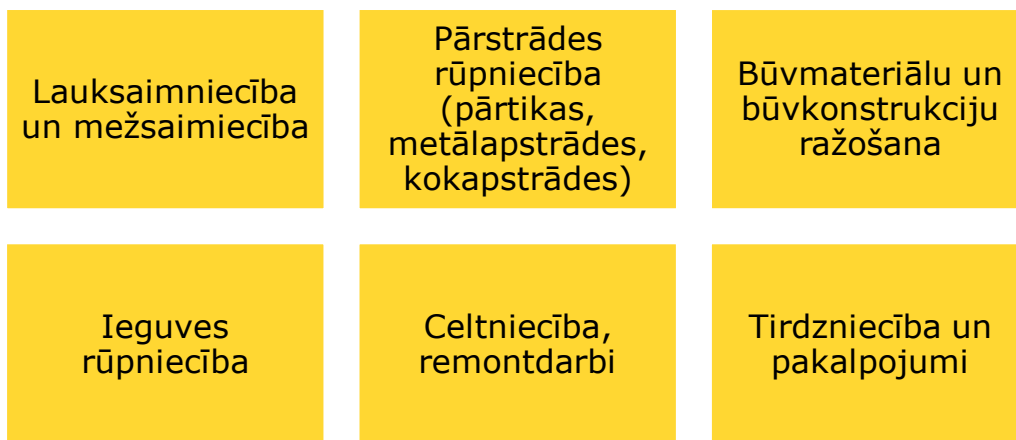
2.5. Novada teritorijas specializācija

Pašvaldības specializācija atspoguļo esošās un perspektīvās ekonomiskās attīstības iespējas un virzienus.

Saldus novads (īpaši Saldus un Brocēnu sinerģijas teritorija) vēsturiski veidojies kā rūpniecības un dažādu pakalpojumu centrs, kas sniedz būtisku ieguldījumu kopējā Kurzemes reģiona attīstībā.

Galvenās tautsaimniecības nozares, kurās specializējas komersanti reģiona mērogā, ir lauksaimniecība, mežsaimniecība, apstrādes rūpniecība (būvmateriālu ražošana, pārtikas ražošana), kokapstrāde, metālapstrāde un ieguves rūpniecība.

Saldus novada ekonomisko specializāciju perspektīvā iezīmē jau esošās spēcīgākās nozares:

Ekonomiskās specializācijas stiprināšanā un dažādošanā ilgtermiņā lielāks uzsvars vēršams uz industriālo teritoriju attīstību, īpaši izmantojot ģeogrāfisko novietojumu pie būtiskiem transporta koridoriem un esošo inženierinfrastruktūru, cilvēkkapitāla stiprināšanu, nodrošinot prasmju pilnveidi, pārkvalifikāciju un darba spēka mobilitāti, kā arī inovācijām, kas sekmē jaunu produktu radīšanu, palielina eksportspēju un nodrošina digitālo transformāciju.

Papildus svarīgi veidot uzņēmējdarbības vidi, kas ir pievilcīga arī attālinātā darba apstākļos, kas aizvien būs aktuāli turpmākajos gados, attīstot kopstrādes (*co-working*) telpas un nodrošinot pieejamus un ātrdarbīgus interneta sakarus.

3. TELPISKĀS ATTĪSTĪBAS PERSPEKTĪVA

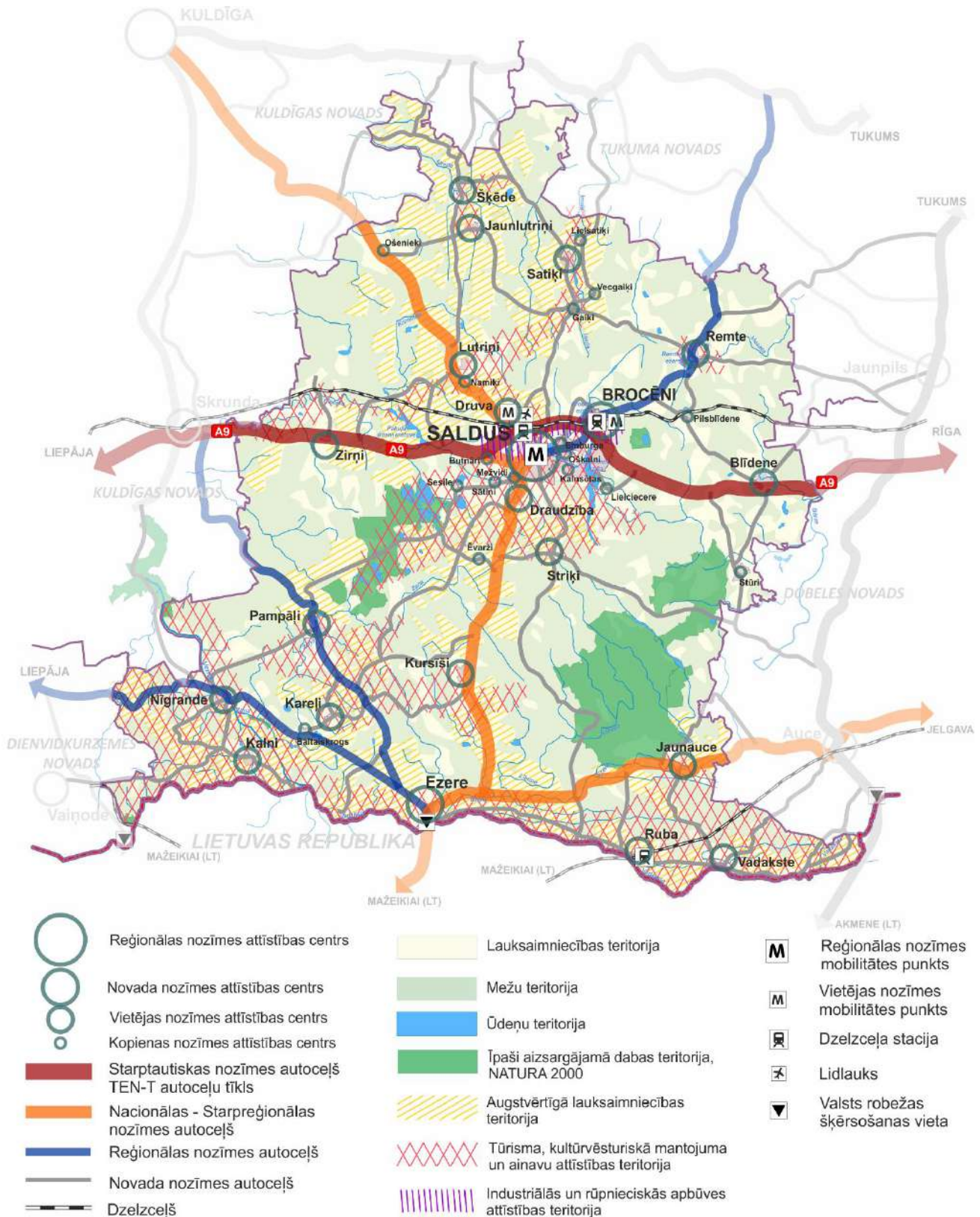
Telpiskās attīstības perspektīva ir Stratēģijas daļa, kurā grafiski un rakstveidā ir noteiktas Saldus novada teritorijas attīstības vēlamās ilgtermiņa izmaiņas, plānošanas un attīstības vadlīnijas.

Telpiskās attīstības perspektīvas struktūra iezīmē novada teritorijas galvenos attīstības telpiskos virzienus, kuri tiek detalizēti vietējās pašvaldības hierarhiski zemākos plānošanas dokumentos, kas ir vieni no Stratēģijas īstenošanas instrumentiem.

Saldus novada nozīmīgākie telpiskās struktūras elementi un to vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas:

Telpiskās struktūras elements	Vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas
<p>Apdzīvotuma struktūra un attīstības centru izvietojums</p>	<p>Veicināt vienmērīgu novada teritorijas attīstību un policentrisku apdzīvotuma struktūru.</p> <p>Lai nodrošinātu līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visā novada teritorijā, apdzīvotuma struktūras attīstībai noteikts attīstības centru tīkls, ko veidos četri attīstības centru līmeņi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) reģionālas nozīmes attīstības centrs, 2) novada nozīmes attīstības centrs, 3) vietējas nozīmes attīstības centri, 4) kopienu nozīmes attīstības centri. <p>Saldus attīstās kā reģiona nozīmes attīstības centrs, savukārt Brocēni un Ezere attīstās kā novada nozīmes attīstības centri.</p> <p>Pastāv pilsētu un lauku teritoriju savstarpējā sadarbība un mijiedarbība darba vietu nodrošināšanā un pakalpojumu sniegšanā, veicināta uzņēmējdarbības aktivitāte un kvalitatīvu dzīves apstākļu radīšana laukos.</p> <p>Apdzīvotuma struktūru veidos pilsētas, ciemi, mazciemi un viensētas.</p>
<p>Galvenie transporta koridori un infrastruktūra</p>	<p>Transporta infrastruktūras attīstībā ilgtermiņā līdz 2038. gadam sasniedzamais ir augsta iekšējā un ārējā mobilitāte, tas nozīmē, ka novadā ir labi sazarots, kvalitatīvs un drošs autoceļu tīkls, uzlabota autoceļu kvalitāte (t.sk. pakāpeniski veikta autoceļu pārbūve, palielinot ar asfaltbetona un cita veida bitumizēta seguma ceļu un ielu īpatsvaru), izbūvēti velosipēdistu ceļi, kas savieno abas pilsētas, attīstīti pilsētas veloceļi un piepilsētas veloceļi, izveidoti velosatiksmes savienojumi, ir nodrošināta iedzīvotāju mobilitāte, ērta un droša satiksmes kustība.</p> <p>Prioritāri tiek uzlabota un patstāvīgi uzturēta autoceļu un ielu seguma kvalitāte. Pārbūvēti prioritāri attīstāmie autoceļi vai to posmi.</p> <p>Autoceļu tīkls novadā ir pietiekams un tas netiek paplašināts, izņemot Saldus pilsētas apvedceļa transporta infrastruktūras izbūvi. Izbūvētas jaunas ielas Saldū.</p> <p>Uzlabota satiksmes drošība uz valsts galvenā autoceļa A9 apdzīvotās vietās Brocēnos un Blīdenē.</p> <p>Attīstīti mobilitātes punkti Saldū, Brocēnos un Druvā.</p>
<p>Lauku teritorija: lauksaimniecības teritorijas, t.sk. augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas</p>	<p>Lauksaimniecības teritoriju attīstības prioritāte ir visa veida lauksaimnieciskā izmantošana - augkopība, lopkopība (ietverot specializētos lopkopības kompleksus), dārzenkopība (ietverot dārzniecības un siltumnīcu kompleksus ar būvēm to darbības nodrošināšanai), dārzkopība (tai skaitā sakņu un augļu dārzi bez apbūves), dīķsaimniecība un cita lauksaimnieciskā darbība, kā arī alternatīvie saimniekošanas veidi (piemēram, sēņu audzēšana, akvakultūru audzēšana, enerģētisko kultūru audzēšana, lauku tūrisms).</p> <p>Tiek atbalstīta lauksaimnieciskās ražošanas dažādošana.</p> <p>Attīstīta lauksaimnieciskā darbība ar augstu pievienoto vērtību.</p> <p>Saglabātas augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas.</p>

Telpiskās struktūras elements	Vēlamās plānotās ilgtermiņa pārmaiņas
Lauku teritorija: mežu teritorijas	<p>Mežu teritoriju attīstības prioritāte ir mežsaimnieciska izmantošana - meža ilgtspējīgai apsaimniekošanai, izmantošanai, aizsardzībai nepieciešamā meža un medību infrastruktūra, ietverot rekreācijas objektus, savvaļas dzīvnieku dārzus, malkas meža, celulozes meža un lietaskoku, un citu meža produktu audzēšanu un ciršanu.</p> <p>Attīstīta mežsaimnieciskā darbība ar augstu pievienoto vērtību.</p> <p>Mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas politikas mērķis ir saglabāt meža ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās funkcijas.</p>
Ainaviski vērtīgās un kultūrvēsturiskās teritorijas	<p>Sevišķi nozīmīgas ir vietas, kur vienlaikus un kopā pastāv dabas un kultūras vērtības, veidojot vienoto mantojumu, līdz ar to šīs vietas attīstās kā videi draudzīgas tūrisma attīstības teritorijas, veidojot atbilstošu infrastruktūru.</p> <p>Īpaši aizsargājamajām dabas teritorijām izstrādāti dabas aizsardzības plāni un individuālie aizsardzības un izmantošanas noteikumi, lai nodrošinātu šo teritoriju aizsardzību un tajās esošo dabas vērtību saglabāšanu un saskaņā ar tiem notiek šo teritoriju aizsardzība, apsaimniekošana un attīstība.</p> <p>Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas, t.sk. arī pašvaldības izveidotās teritorijas kalpo sabiedrībai kā ekosistēmas pakalpojumu sniedzēji, tūrisma attīstības objekti un kā ilgtspējīgi labiekārtoti publiskās ārtelpas elementi.</p>
Tūrisma attīstības teritorijas	<p>Tūrisma attīstības teritoriju prioritāte ir dažādas kultūrvēsturiskajai videi draudzīgas, ar tūrismu un atpūtu saistītas aktivitātes un saimnieciskā darbība, kā arī tūrisma infrastruktūras attīstība. Stratēģija atbalsta tūrisma infrastruktūras attīstību visā novada teritorijā, bet īpaši izceļ tūrisma enkurteritorijas. Teritorijas ilgtermiņa mērķis ir nodrošināt daudzveidīgu un kvalitatīvu tūrisma pakalpojumu ar atbilstošu infrastruktūru.</p>
Industriālās un rūpnieciskās teritorijas un inženiertīkli	<p>Industriālās teritorijas ir attīstītas Saldus, Brocēnu pilsētās un areālā pie valsts galvenā autoceļa A9. Rūpnieciskās apbūves teritorijas attīstās ciemos, kā arī lauku teritorijā, racionāli izmantojot esošos resursus, infrastruktūru un jau vēsturiski veidojušās ražošanas teritorijas, kuras mērķtiecīgi plānojot, ieguldot resursus un attīstot, tiek veicināta novada ekonomiskā izaugsme, kā arī nodrošināta optimāla pašvaldības investīciju atdeve.</p> <p>Apdzīvotās vietas nodrošinātas ar augstvērtīgiem, moderniem un videi draudzīgiem inženiertīkliem un objektiem.</p>
Pierobeža (ar Lietuvas Republiku)	<p>Pierobežas teritoriju iedzīvotājiem nodrošināti līdzvērtīgi dzīves un darba apstākļi, transporta un sakaru pieejamība, maksimāli samazināti nomales efekta riski.</p> <p>Notiek sadarbība pārrobežu transporta infrastruktūras attīstīšanā, dabas resursu saglabāšanā un ilgtspējīgā izmantošanā, tūrisma jomas attīstībā u.c. jomās.</p>

2.attēls. Saldus novada telpiskās struktūras un elementu vēlamā ilgtermiņu attīstība

3.1. Apdzīvojuma struktūra un priekšlikumi attīstības centru izvietojumam

Saldus novada apdzīvojuma struktūru veido divas pilsētas – Brocēni un Saldus – un 36 ciemi, kam noteikts ciema statuss, un kas atrodas 19 pagastos – Blīdenes, Cieceres, Ezeres, Gaiķu, Jaunauces, Jaunlutriņu, Kursišu, Lutriņu, Nīgrandes, Novadnieku, Pampāju, Remtes, Rubas, Saldus, Šķēdes, Vadakstes, Zaņas, Zirņu un Zvārdes, kā arī viensētas un viensētu grupas.

Saldus novada teritorijas policentriskas un līdzsvarotas attīstības priekšnoteikums ir dažādu līmeņu attīstības centru, ciemu un lauku viensētu savstarpējā mijiedarbība, kvalitatīvu atbilstošo pakalpojumu pieejamība un modernas infrastruktūras attīstība. Tas sekmēs uzņēmējdarbības aktivitāti, jaunu darbavietu radīšanu un nodrošinās kvalitatīvu dzīves vidi iedzīvotājiem. Izvērtējot vēsturiski izveidojušos apdzīvojuma struktūras izvietojumu, apdzīvoto vietu apbūves struktūru, attīstības potenciālu, apkalpes teritorijas, iedzīvotāju skaitu, infrastruktūras un publisko pakalpojumu nodrošinājumu, kā arī balstoties uz nacionāla un reģionāla līmeņa attīstības plānošanas dokumentiem un ņemot vērā Saldus novada pašvaldības stratēģiskos uzstādījumus, tiek noteikts šāds **attīstības centru līmeņu iedalījums**:⁹

Apdzīvotās vietas nosaukums	Attīstības centra līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Saldus	Reģionālas nozīmes attīstības centrs	Saldus ir nozīmīgs Kurzemes reģiona kultūras un ražošanas centrs ar attīstītu sociālo infrastruktūru un daudzveidīgiem pakalpojumiem. Saldus ir arī viens no Kurzemes attīstības centra funkcionālā tīkla balstiem. Saldus ir novada administratīvais centrs. Pilsētas potenciāls ievērojami pārsniedz pārējo novada apdzīvoto vietu potenciālu un arī nākotnē Saldus turpinās attīstīties kā reģionālas nozīmes ekonomiskais un administratīvais centrs, kur koncentrēti publiskie pakalpojumi un dažādas ekonomiskās aktivitātes. Nākotnē pārskatāmas Saldus pilsētas robežas, tās paplašinot un pievienojot piepilsētas ciemus.	Pašvaldības administrācija, pirmsskolas, vispārējās, vidējās, profesionālās ievirzes, profesionālās izglītības, kultūras, mākslas, sporta pakalpojumi un infrastruktūra, darbs ar jaunatni, bibliotēka, slimnīca, neatliekamās medicīniskā palīdzības brigāde, ugunsdzēsības un glābšanas dienesta postenis, sociālās aprūpes centrs, tirgus laukums, labiekārtota publiskā ārtelpa, centralizēti ūdenssaimniecības, siltumapgādes pakalpojumi, šķiroto atkritumu punkti, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, videonovērošana, policija, sabiedriskais transports, tūrisma informācijas centrs, veikali, bankomāti, pasta nodaļa, pakomāti, degvielas uzpildes stacija, elektrozlādes punkti, mobilitātes punkti, publiska interneta pieejamība, viesmīlības pakalpojumi, sabiedriskā ēdināšana, darba vietas u.c.

⁹ Attīstības centrs – teritorija, kurā ir resursu (t.sk. cilvēkresursu), sociālo un ekonomisko aktivitāšu koncentrācija un kas veicina apkārtējās teritorijas attīstību

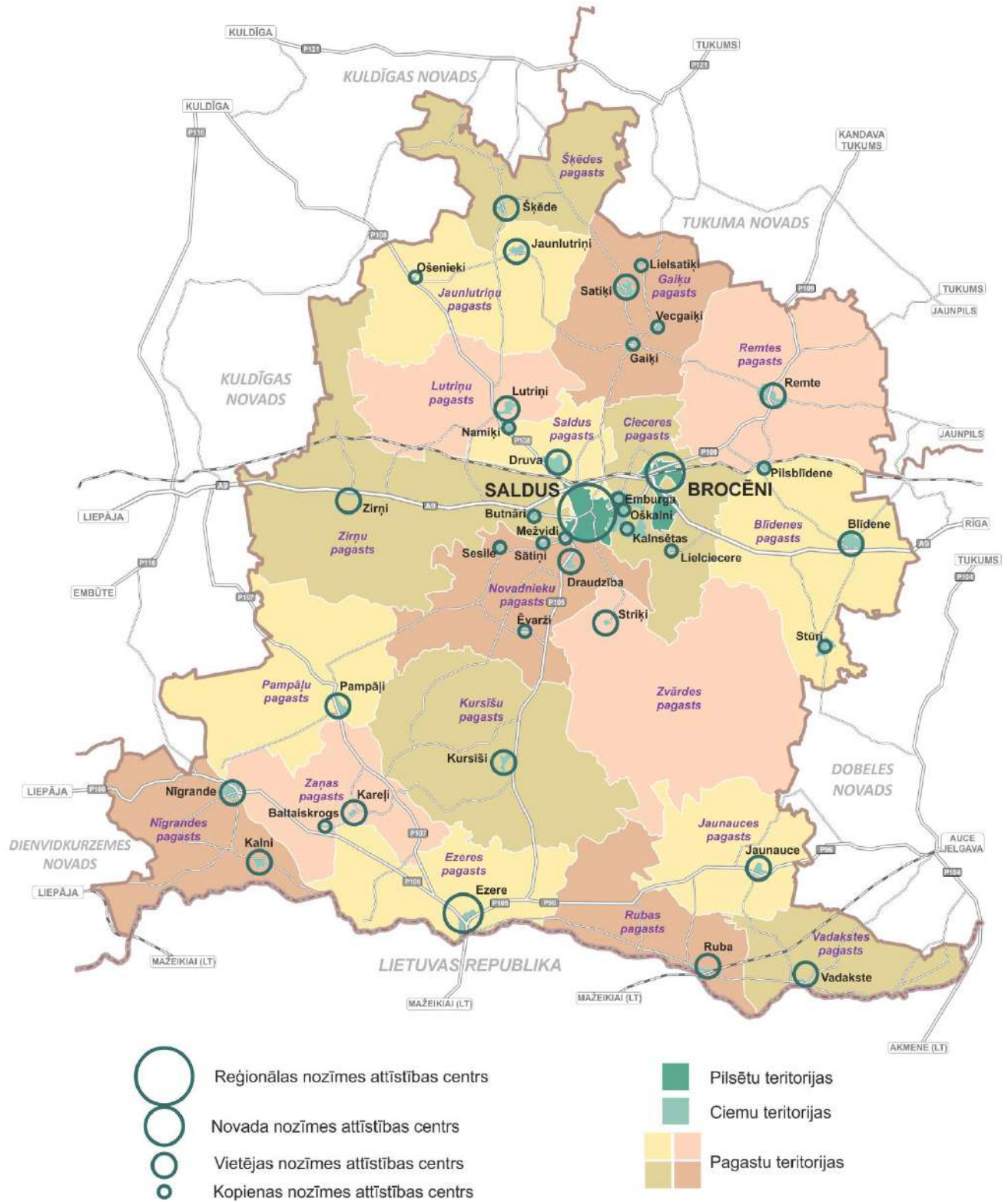
Apdzīvotās vietas nosaukums	Attīstības centra līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Brocēni, Ezere	Novada nozīmes attīstības centrs	Novada nozīmes attīstības centrs sniedz apkārtējo teritoriju iedzīvotājiem publiskos pakalpojumus un nodrošina darba vietas (t.sk. piegulošām teritorijām). Šeit koncentrē pakalpojumus, kuri nodrošina pievilcīgu dzīves vidi un priekšnoteikumus ekonomikas attīstībai. Jānodrošina visa veida infrastruktūras attīstība, pamata pakalpojumi (izglītības, veselības, sociālo u.c.), mājokļu, kultūras, brīvā laika pavadīšanas iespējas un uzņēmējdarbības aktivitātes. Lai nodrošinātu teritorijas līdzsvarotu un policentrisku attīstību, nepieciešams Ezeri attīstīt kā novada nozīmes centru, attīstot pakalpojumu pieejamību pierobežas teritorijā. Vienlaikus Ezere būs kā "novada vārti", saikne ar Eiropu.	Pilsētas, pagasta pārvalde, pašvaldības, izglītības (pirmsskola, pamatskola, profesionālā ievirze), kultūras, mākslas, sporta pakalpojumi un infrastruktūra, darbs ar jaunatni, bibliotēka, ģimenes ārsts, labiekārtota publiskā ārtelpa, neatliekamās medicīniskās palīdzības dienesta brigāde, ugunsdzēsēju brigāde (t.s. brīvprātīgie), pašvaldības policija, centralizēti ūdenssaimniecības, siltumapgādes pakalpojumi, šķiroto atkritumu punkts, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, videonovērošana, sabiedriskais transports, veikali, pasta nodaļa, pakomāts, elektrouzlādes punkts, mobilitātes punkts, publiska interneta pieejamība, darba vietas, viesmīlības pakalpojumi u.c.
Blīdene, Draudzība, Druva, Jaunauce, Jaunlutriņi, Kalni, Kareļi, Kursiši, Lutriņi, Nigrande, Pampāji, Remte, Ruba, Satiķi, Striķi, Šķēde, Vadakste, Zirņi	Vietējas nozīmes attīstības centrs	Vietējas nozīmes attīstības centri noteikti, lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotājiem. Ciems, kura funkcijas un apkalpes zona nozīmīga plašākā lauku teritorijā. Ilgtermiņa mērķis vietējas nozīmes attīstības centriem – nodrošināt lauku apdzīvojuma saglabāšanu un identitāti un pamata pakalpojumu pieejamību, mājokļu pieejamību. Kopā ar novada nozīmes attīstības centru ciemiem papildina novada policentrisko apdzīvojuma struktūru. Perspektīvā ieteicams pārvērtēt šo apdzīvoto vietu robežas.	Pagasta pārvalde, daļēji pašvaldības, izglītības (pirmsskola, pamatskola) kultūras, sporta pakalpojumi un infrastruktūra, feldšerpunkts/ ģimenes ārsts, bibliotēka, labiekārtota publiskā ārtelpa, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, videonovērošana, sabiedriskais transports, veikals, ūdenssaimniecības un daļēji siltumapgādes pakalpojumi u.c.

Apdzīvotās vietas nosaukums	Attīstības centra līmenis	Skaidrojums / vēlamās nākotnes pārmaiņas	Vēlamais minimālais pakalpojumu grozs
Baltaiskrogs, Butnāri, Emburga, Ēvarži, Gaiķi, Kalnsētas, Lielciecere, Lielsatiķi, Mežvidi, Namiķi, Ošenieki, Oškalni, Pilsblīdene, Sātiņi, Sesile, Stūri, Vecgaiķi	Kopienas nozīmes attīstības centrs	Vietējai sabiedrībai nozīmīgs ciems ar statusu un robežu, saglabājot vai potenciāli attīstot publisku teritoriju, piemēram, bibliotēka, kultūras nams, ēkas / telpas u.c., kas pieder pašvaldībai, kā arī publiskas ārtelpas teritoriju/as. Oškalni, Emburga, Mežvidi – perspektīvā iekļaujami Saldus paplašināmajās pilsētas robežās.	Bibliotēka vai kultūras / tautas saiets nams, labiekārtota publiskā ārtelpa, ielu apgaismojums, gājējiem un velobraucējiem pieejama infrastruktūra, sabiedriskais transports, veikals, ūdenssaimniecības un daļēji siltumapgādes pakalpojumi, u.c. Vecgaiķos – izglītības iestāde.

Vadlinijas attīstības centru attīstības plānošanai

1. Saldus novada teritorijas plānojumā, lokālpānojumos, tematiskajos plānojumos, detālpānojumos un citos attīstības plānošanas dokumentos veicināt novada teritorijas daudzcentru (policentriskas) un hierarhiski strukturētas apdzīvojamības sistēmas attīstību.
2. Atbilstoši attīstības centra līmenim, veidot līdzsvaru starp teritorijā izvietoto dzīvojamo teritoriju, dabas un apstādījumu teritoriju, industriālo jeb rūpniecisko teritoriju, publisko teritoriju un pakalpojumu klāstu, to daudzveidību un pieejamību.
3. Saldus pilsētai kā reģionālas nozīmes attīstības centram, pilsētas izaugsme jāvirza uz pievilcīgas un kvalitatīvas dzīves vides veidošanu, sekmējot darba vietu un plaša un daudzveidīga pakalpojumu klāsta nodrošināšanu pilsētu un apkārtnējo teritoriju iedzīvotājiem.
4. Jāveic pasākumi Saldus pilsētas degradēto teritoriju revitalizācijai, pilsētas telpiskās un vizuālās identitātes saglabāšanai un attīstībai (pilsētas centra teritorijas sakārtošana), laikmetīgas kultūrtelpas attīstībai, publiskās infrastruktūras sakārtošanai, pilsētu zaļo zonu un publiskās telpas uzturēšanai, mobilitātes sekmēšanai starp dažādām pilsētas daļām un piepilsētu.
5. Veicināt viedā ciema idejas attīstību, lai atzītu un atbalstītu Latvijas lauku kopienu labās prakses ceļā uz viedumu, daudzinot iedzīvotāju centienus un jau ieviestos risinājumus, kas īstenoti, lai veidotu aktīvāku, iesaistošāku kopienas dzīvi un inovatīvus risinājumus esošajiem izaicinājumiem.
6. Koncentrēt dzīvojamās apbūves attīstību pilsētu un ciemu teritorijās. Apbūvi koncentrēt ap esošajiem inženiertīkliem, tos paplašinot un esošos pārbūvējot.

7. Izstrādājot Saldus novada teritorijas plānojumu, pārskatīt iepriekšējos plānošanas periodos noteikto ciemu statusus (īpaši kopienas attīstības centru ciemiem) un ciemu robežas, izslēgt no tām mežu zemes un lauksaimniecības teritorijas lielās platībās.
8. Izvērtēt ar Saldus infrastruktūru nodrošināto ciemu un mazdārziņu "Ziedonis", "Aronijas" teritoriju iekļaušanu Saldus teritorijā, tādejādi paredzot pilsētas teritorijas paplašināšanu ar blīvu apbūvi un attīstot kopēju infrastruktūru, un apsaimniekojot kopēju komunālo saimniecību.
9. Attīstīt vietējas un kopienas nozīmes attīstības centrus un Ezeri kā novada nozīmes attīstības centru.
10. Uzlabot pilsētu un ciemu vides kvalitāti un vides pieejamību. Veidot harmonisku dzīves vidi pilsētās un ciemos, ar pieejamu publisko ārtelpu – parkiem, skvēriem, bērnu rotaļu laukumiem un atpūtas teritorijām, gājēju ietvēm un velosipēdistu ceļiem.
11. Pilsētu un ciemu teritorijās, pārbūvējot ielu infrastruktūru, rūpēties par mazaizsargāto satiksmes dalībnieku drošības uzlabošanu un kvalitatīvu ielu telpas labiekārtojumu.
12. Pilsētu un ciemu teritorijās attīstīt dzīvojamo fondu un publisko infrastruktūru, veicināt privāto mājokļu būvniecību un mājokļu energoefektivitātes paaugstināšanu.
13. Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehnisko nodrošinājumu, izvēlēties inovatīvas un videi draudzīgas, energoresursus taupošas tehnoloģijas.
14. Visā novada teritorijā rezervēt teritorijas uzņēmējdarbības, tajā skaitā ražošanas un investīciju piesaistes mērķiem. Plānojot ražošanas objektu, industriālo teritoriju attīstību un citu blīvas apbūves izvietojumu, izvērtēt pieejamo inženierinfrastruktūru, to jaudas, transporta infrastruktūru, kā arī iespējas to attīstībai.
15. Nav atbalstāma jaunas dzīvojamās un publiskās apbūves teritoriju izvietojuma plānošana trokšņa robežvērtību pārsniegšanas zonā.
16. Pilsētu un ciemu teritorijās, kā arī to un viensētu tiešā tuvumā nepieļaut iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes pasliktināšanu ar trokšņu, smaku vai cita veida piesārņojumu.

3.attēls. Apdzīvotuma struktūra un attīstības centru izvietojums

3.2. Pilsētu telpiskās attīstības perspektīva

Saldus novada apdzīvojuma struktūru veido divas pilsētas, kas attīstās kā reģionālas nozīmes attīstības centrs – Saldus – un novada nozīmes attīstības centrs – Brocēni. Abu pilsētu un piepilsētu teritoriju attīstība būtu jāveic sinerģiski, ņemot vērā iedzīvotāju skaitu un apdzīvojuma blīvumu, apdzīvoto vietu vēsturisko attīstību un kopīgo interešu teritorijas, infrastruktūras pieejamību, u.c. faktoros.

Saldus telpiskās struktūras attīstības perspektīvā izdalīti šādi galvenie struktūras elementi un telpas:

- **Centra teritorija** – teritoriju raksturo vēsturiski izveidojusies daudzfunkcionāla izmantošana ar jauktu dzīvojamo un publisko apbūvi, kultūrvēsturisko, tūrisma objektu, publiskās ārtelpas pieejamība. Te izvietots pilsētas galvenais publiskais un pakalpojumu centrs. Tajā ietilpst arī Saldus vēsturiskais centrs, kas ir viena no novada tūrisma un kultūrvēsturiski nozīmīgām enkurvietām.
- **Dzīvojamā teritorija** - teritoriju raksturo mazstāvu un daudzstāvu daudzdzīvokļu namu un savrupmāju dzīvojamā apbūve, pilsētas apkaimju publiskie un pakalpojumu centri ar teritorijas funkcionēšanai nozīmīgiem publiskiem objektiem, kā arī publiskā ārtelpa.
- **Publiskās apbūves teritorija** - teritoriju raksturo komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu apbūve ar atbilstošu infrastruktūru.
- **Industriālās un rūpnieciskās teritorijas** - Saldus pilsētas attīstība ir cieši saistīta ar uzņēmējdarbības vides uzlabošanu un ražošanas teritoriju attīstību. Stratēģijā telpiski tiek noteiktas un attēlotas perspektīvās industriālās un rūpnieciskās attīstības teritorijas - Alejas ielas industriālais parks, Lauktechnikas teritorija, veicot teritorijas revitalizāciju, potenciāla teritorija no Saldus virzienā uz Draudzību u.c., kā arī esošās rūpnieciskās apbūves teritorijas.

Industriālās un rūpnieciskās teritorijās atbalstāma publiskā, rūpnieciskā, tehniskā darbība, izņemot darbības, kas rada apkārtējās vides un pilsētas kā dzīves vides kvalitātes pasliktināšanās riskus.

- **Dabas un rekreācijas teritorija** - nodrošina rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.
- **Ūdeņu teritorija** - pilsētas teritorijā esošā Cieceres upe un Saldus ezers, kā arī citi publiski pieejami ūdensobjekti, kuru izmantošana saistīta ar ūdenssaimniecisku izmantošanu un rekreāciju. Sakārtota un uzlabota pilsētas vide, izveidojot iedzīvotājiem publiski pieejamas rekreācijas zonas un labiekārtotas teritorijas ūdensobjektu krastos.
- **Piepilsēta** - izvērtēt ar Saldus infrastruktūru nodrošināto ciemu, kā arī mazdārziņu teritoriju iekļaušanu Saldus teritorijā.
- **Mobilitāte un transporta infrastruktūra** – pilsētā jānodrošina efektīva un integrēta transporta infrastruktūra un sistēma, kas nodrošina ērtu un drošu

pārvietošanos visiem, kas šeit dzīvo, strādā un viesojas. Attīstāms pilsētas reģionālas nozīmes mobilitātes punkts un mikromobilitātes punkti.

Lai mazinātu transporta slodzi uz Saldus pilsētu, jārisina transporta plūsmas organizēšanas jautājumi, izbūvējot Saldus DR daļai (no P105 Saldus - Ezere līdz P108 Ventspils – Kuldīga - Saldus) apvedceļu.

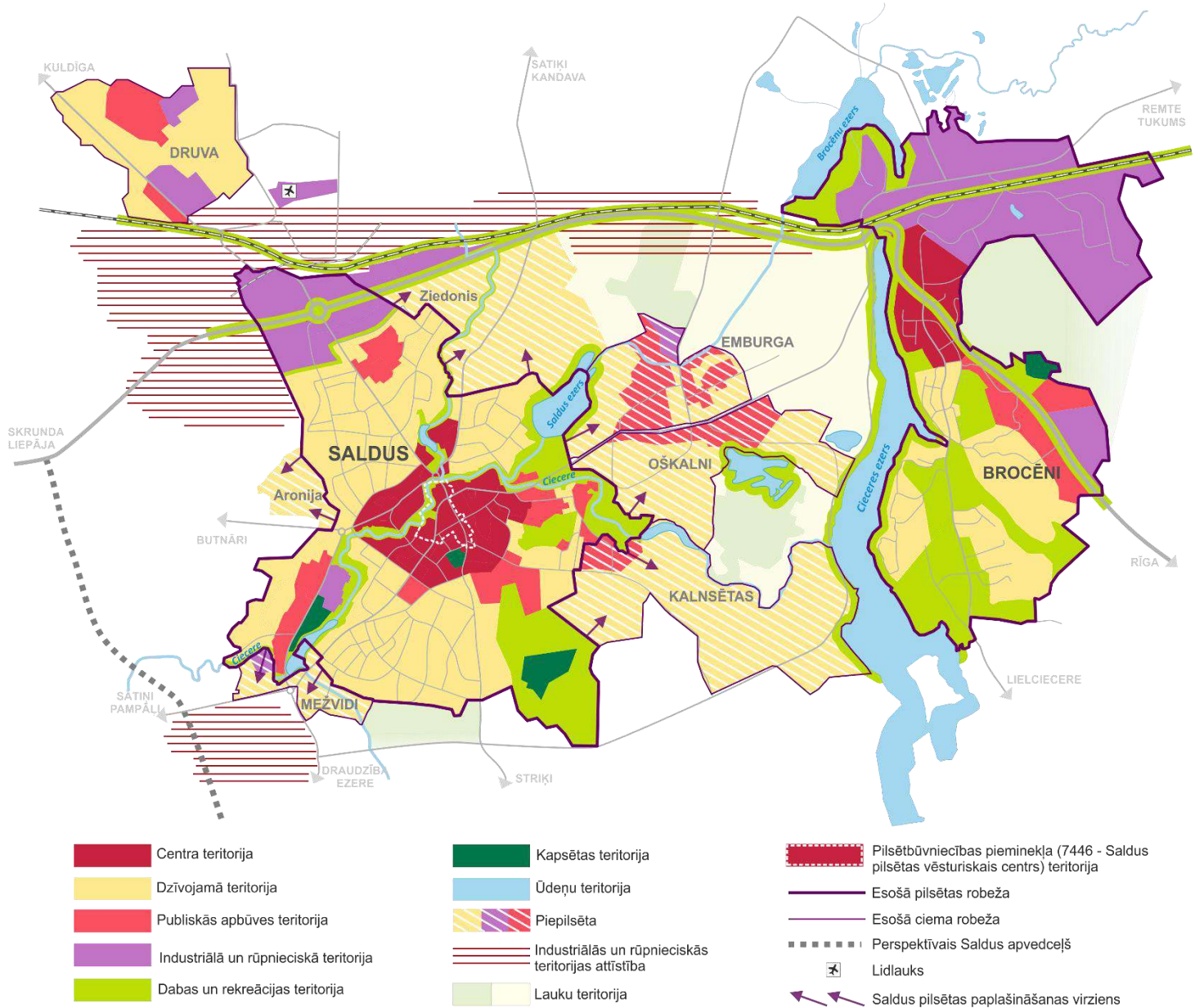
Attīstāma Saldus velotelpa un pilsētas velotelpa ar Brocēniem un piepilsētas tuvākajiem ciemiem.

Brocēnu telpiskās struktūras attīstības perspektīvā izdalīti šādi galvenie elementi un funkcionālās zonas:

- **Centra teritorija** - aptver Brocēnu pilsētas vēsturisko daļu, kurā koncentrēti galvenie publiskās apbūves un pakalpojumu objekti, jaukta teritorijas izmantošanas struktūra, atsevišķas mazstāvu un daudzstāvu apbūves teritorijas un savrupmāju apbūves teritorijas.
- **Dzīvojamā teritorija** – aptver gan esošās un plānotās savrupmāju apbūves teritorijas, gan mazstāvu dzīvojamo apbūvi līdz 3 stāviem, gan daudzstāvu dzīvojamo apbūvi līdz 5 stāviem, lai nodrošinātu mājokļa funkciju, vienlaicīgi paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- **Publiskās apbūves teritorija** – aptver pilsētas neapbūvētās teritorijas gar valsts galveno autoceļu A9, lai nodrošinātu komerciālu vai nekomerciālu publiska rakstura iestāžu un objektu izvietojumu, paredzot atbilstošu infrastruktūru.
- **Industriālās un rūpnieciskās teritorijas** – aptver esošās rūpnieciskās apbūves teritorijas pilsētas Z daļā, lai nodrošinātu rūpniecības uzņēmumu darbībai un attīstībai nepieciešamo teritorijas organizāciju, inženiertehnisko apgādi un transporta infrastruktūru.
- **Dabas un rekreācijas teritorija** – nodrošina rekreācijas, sporta, tūrisma, kvalitatīvas dabas un kultūrvides un līdzīgu funkciju īstenošanu dabas vai daļēji pārveidotās dabas teritorijās, ietverot ar attiecīgo funkciju saistītās ēkas un inženierbūves.
- **Ūdeņu teritorija** – pilsētas teritorijai pieguļošie ūdensobjekti – Cieceres un Brocēnu ezeri, kuru resursu izmantošana plānota ūdenssaimnieciskai izmantošanai, rekreācijai un profesionālās ievirzes izglītības procesa nodrošināšanai. Sakārtot un uzlabot pilsētas vidi, izveidojot iedzīvotājiem publiski pieejamu sporta un rekreācijas zonu Cieceres ezera krastā.
- **Mobilitāte un transporta infrastruktūra** – pilsētā jānodrošina efektīva un integrēta transporta infrastruktūra un sistēma, kas nodrošina ērtu un drošu pārvietošanos visiem, kas šeit dzīvo, strādā, viesojas vai atpūšas. Attīstāms vietējas nozīmes mobilitātes punkts un mikromobilitātes punkti.

Veicināt satiksmes drošību uz valsts galvenā autoceļa A9 Brocēnu pilsētas teritorijā, izbūvējot rotācijas apli.

Attīstāma Saldus un Brocēnu pilsētu un piepilsētu velotelpa (velosatiksmes infrastruktūras areāls).

4.attēls. Pilsētu un piepilsētu vēlamā telpiskās struktūras attīstība

3.3. Galvenie transporta koridori un infrastruktūra

Saldus novada galvenie transporta koridori nodrošina iekšēju un ārēju novada sasniedzamību, kā arī starptautiskus, nacionālus un reģionālus savienojumus.

Transporta infrastruktūru veido esošie autoceļi, dzelzceļi, perspektīvā attīstāmi mobilitātes punkti, esošā un attīstāmā gājējiem un velobraucējiem piemērota infrastruktūra u.c. transporta infrastruktūra.

Saldus novada attīstībai nozīmīgas ir divas transporta attīstības assis:

- Austrumu – Rietumu attīstības ass jeb valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja;
- Ziemeļu – Dienvidu attīstības ass jeb reģionālais autoceļš P108 Ventspils – Kuldīga - Saldus un turpinājumā P105 Saldus - Ezere virzienā Mažeiki – Kauņa.

Autoceļu līmenis	Autoceļa numurs / nosaukums	Skaidrojums / funkcija
Starptautiskas nozīmes autoceļš (TEN -T autoceļu vispārējais tīkls) 	Valsts galvenais autoceļš A9 Rīga (Skulte) – Liepāja	Autoceļš vienā virzienā savieno novadu ar starptautiskas nozīmes attīstības centru Rīgu, starptautisko lidostu "Rīga", ostu, savukārt pretējā virzienā - ar nacionālas nozīmes attīstības centru Liepāju, ostu un nacionālas nozīmes lidostu "Liepāja". Šis autoceļš ir būtisks arī novada iekšējās sasniedzamības nodrošināšanai – nodrošinot Zirņu, Blīdenes sasniedzamību ar novada administratīvo centru, kā arī nodrošinot novada ārējo sasniedzamību ar kaimiņu pašvaldībām. Nozīmīga loma reģionālajai un vietējai uzņēmējdarbības attīstībai.
Nacionālas - Starpreģionālas nozīmes autoceļš 	Valsts reģionālais autoceļš P108 Ventspils – Kuldīga – Saldus Valsts reģionālais autoceļš P105 Butnāri – Saldus – Ezere Valsts reģionālais autoceļš P96 Pūri – Auce – Grīvaiši	Nozīmīga loma reģionālajai un vietējai uzņēmējdarbības attīstībai. P105 Butnāri – Saldus – Ezere robežas šķērsojums, galvenais transporta koridors uz Lietuvu. P96 Pūri – Auce – Grīvaiši svarīgs gan tūrismam, gan kravu pārvadājumiem no "Kokmuižas" karjera.
Reģionālas nozīmes autoceļš 	Valsts reģionālais autoceļš P109 Kandava - Saldus Valsts reģionālais autoceļš P107 Skrunda – Ezere Valsts reģionālais autoceļš P106 Ezere – Embūte – Grobiņa	Savieno reģionālas nozīmes attīstības centru Saldu un novada nozīmes attīstības centru Kandavu. Šis autoceļš ir būtisks novada iekšējās sasniedzamības nodrošināšanai – nodrošinot Remtes sasniedzamību ar Brocēniem un Saldu, kā arī nodrošinot novada ārējo sasniedzamību ar kaimiņu pašvaldībām. Savieno novada nozīmes attīstības centru Ezere ar Kuldīgas novadu un Dienvidkurzemes novadu.

Autoceļu līmenis	Autoceļa numurs / nosaukums	Skaidrojums / funkcija
Novada nozīmes autoceļš	Valsts vietējie autoceļi	Nodrošina pašvaldības teritorijas līdzsvarotu attīstību un savienojumu ar augstāka līmeņa transporta koridoriem. Šie autoceļi ir būtiski novada iekšējo apdzīvoto vietu sasniedzamības nodrošināšanai, kā arī būtiski tūrisma nozares attīstībai un uzņēmējdarbības veicināšanai.
Vietējie ceļi un ielas	Pašvaldības ceļi un ielas pilsētās, ciemos	Nodrošina iekšējo novada sasniedzamību un pakalpojumu saņemšanu. Nodrošina ielu tīklojumu pilsētās un ciemos.

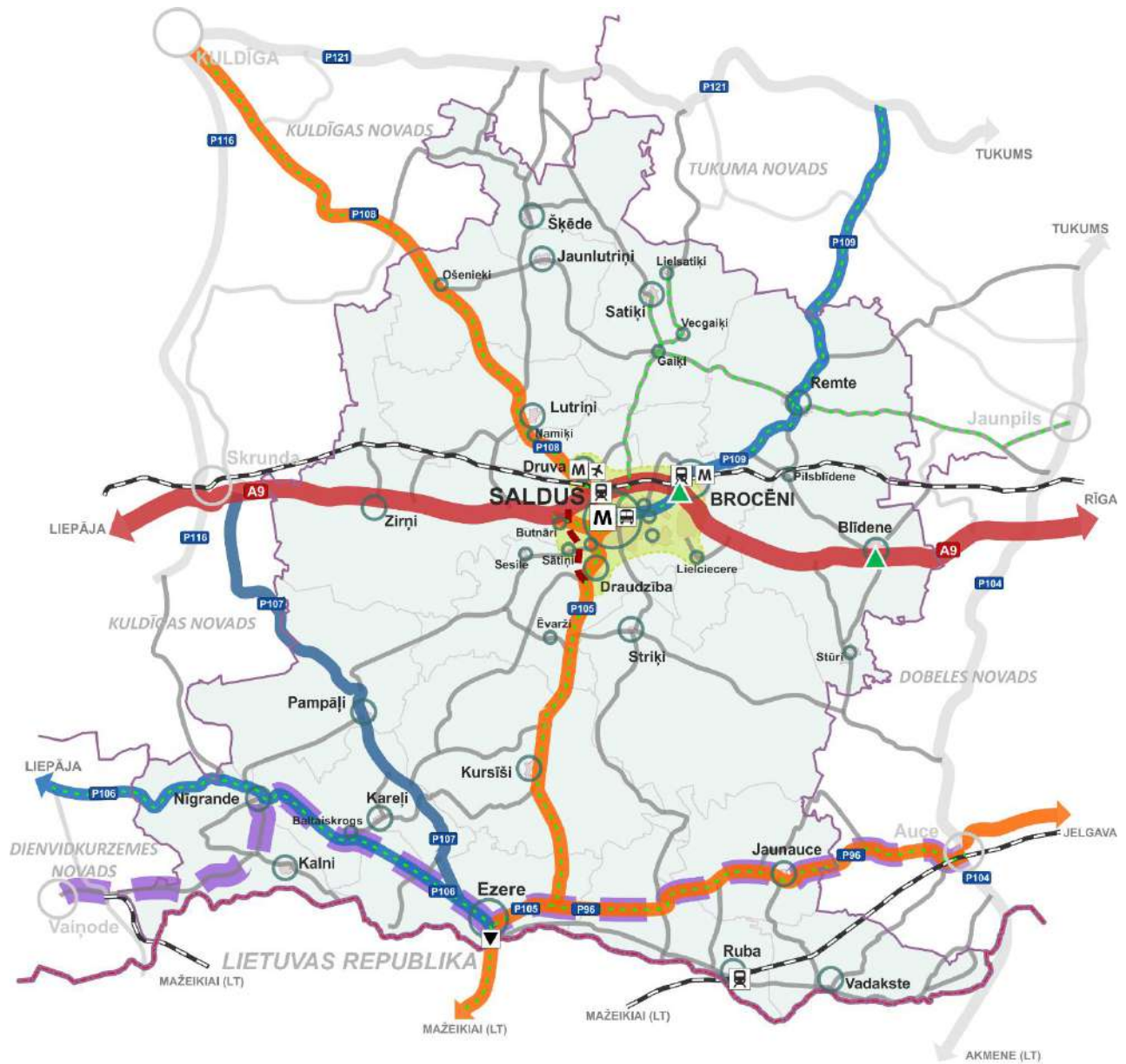
Novada transporta infrastruktūra, mobilitāte un to vēlamās ilgtermiņa izmaiņas:

- Pierobežas ceļu attīstības josla: Rucava – Vaiņode – Ezere - Auce ("Kurzemes josta"), paredzot pārrobežu risinājumus.
- Mobilitātes punkti attīstāmi Saldū (reģionālas nozīmes), Brocēnos un Druvā (vietējas nozīmes), uzlabojot sabiedriskā transporta (autobusi un vilciens) savienojumus, vienlaicīgi attīstot alternatīvus pārvietošanās veidus. Mobilitātes punkti ir dažādu līmeņu transporta mezgli ar pamatzdevumu ikvienam to lietotājam nodrošināt ērtus dažādu transporta veida savienojumus vienkopus, piedāvājot alternatīvus pārvietošanās veidus (t.sk. koplietošanas transportlīdzekļus) un mazinot nepieciešamību izmantot privāto autotransportu. Tie nodrošina mobilitātes pakalpojumu pieejamību vienuviet un veicina multimodālas un ilgtspējīgas transporta sistēmas attīstību. Mobilitātes punkti ir gan kā brauciena sākuma punkts, gan kā pārsēšanās iespēja no viena transporta veida citā.
- Stratēģija atbalsta sabiedriskā transporta attīstību. Kvalitatīvam sabiedriskajam transportam jānodrošina novada iedzīvotājiem iespējas pēc iespējas īsākā laikā ar nepieciešamu regularitāti sasniegt gan dzīves un darbavietas, gan pakalpojumus, tajā skaitā tuvākos lielākos pakalpojumu centrus. Iespējams attīstīt alternatīvus pakalpojumus, piemēram, transports pēc pieprasījuma.
- Stratēģijas ietvaros noteikti prioritāri uzlabojamie autoceļi, to posmi:
 - autoceļa P105 Butnāri – Saldus - Ezere posms un tilts pār Vadakstes upi,
 - grants seguma pārbūve par asfaltu prioritāri nepieciešams reģionālajiem autoceļiem: P96 Pūri - Auce – Grīvaiši, P106 Ezere – Embūte – Grobiņa un P109 Kandava-Saldus autoceļa pārbūve – reģionālās nozīmes attīstības centru sasniedzamībai, ekonomiskai attīstībai, profesionālās izglītības pieejamībai, reģionālajiem auto pārvadājumiem ar Tukuma novadu,
 - vietējie autoceļi: V1156 Brocēni – Imantas - Namiķi posmu (līdz Lielciecerai) dubultās virsmas izbūve un V1430 Vāne - Saldus posms dubultās virsmas izbūve. Valsts vietējā autoceļa V1160 Ezere – Vadakste posms no Rubas līdz Vadakstei un valsts vietējā autoceļa V1116 Auce – Vadakste grants seguma pārbūve par asfaltbetona segumu – izglītības iestāžu un citu pakalpojumu pieejamībai Dobeles novadā.
- Veicināt satiksmes drošību uz valsts galvenā autoceļa A9, ierīkojot gājēju pāreju Blīdenē, Brocēnos – satiksmes rotācijas apli.

- Lai mazinātu transporta slodzi uz Saldus pilsētu, jārisina transporta plūsmas organizēšanas jautājumi, izbūvējot Saldus DR daļai (no P105 Saldus - Ezere līdz P108 Ventspils – Kuldīga - Saldus) apvedceļu.
- Attīstāms velosatiksmes infrastruktūras attīstības areāls starp Saldu un Brocēniem, kā arī pilsētu tuvākajiem ciemiem ar mērķi veicināt velosatiksmes attīstību, drošu un ērtu pārvietošanos un velotransporta plašāku izmantošanu ikdienā.
- Dzelzceļa infrastruktūras attīstība saskaņā ar valsts transporta politikas plānošanas dokumentiem.
- Valsts galvenā autoceļa A9 pārbūve saskaņā ar "Latvijas valsts autoceļu attīstības stratēģiju no 2020. līdz 2040.gadam", kas paredz, ka valsts galveno autoceļu pārbūves 3. posmā no 2035. gada līdz 2040. gadam paredzēts realizēt šādu projektu: "Autoceļa A9 Rīga (Skulte) - Liepāja pārbūve"- 191,7 km. Projekta mērķis: izveidot vienotu, drošu un efektīvu valsts autoceļu tīklu, kas nodrošinās Rīgas apvedceļa sasniedzamību no jebkura administratīvā centra Latvijā ne ilgāk kā divu stundu laikā.

Vadlīnijas transporta infrastruktūras attīstības plānošanai

1. Nodrošināt visu apdzīvoto vietu – gan pilsētas un ciemu, gan atsevišķu viensētu, ražošanas, pakalpojumu u.c. objektu lauku teritorijā – sasniedzamību pa labas kvalitātes autoceļiem.
2. Veicināt visu novada attīstības centru sasniedzamību pa melnā seguma (asfalta) ceļiem.
3. Nodrošināt plānveidīgu pašvaldības ceļu tīkla uzturēšanu un pārbūvi, kā arī aktīvi līdzdarboties valsts autoceļu tīkla kvalitātes uzlabošanā.
4. Veicināt ielu tehniskā stāvokļa sakārtošanu un uzlabošanu, nodrošinot pilsētu un ciemu dzīves vides drošību un pievilcību.
5. Atbalstīt velosipēdu ceļu, gājēju ceļu, pastaigu un tūrisma taku tīkla attīstību un to integrāciju kopējā transporta un tūrisma un atpūtas infrastruktūras pakalpojumu tīklā.
6. Atbalstīt elektrotransporta (elektromobiļu, elektrovelosipēdu u.c. mikromobilitātes līdzekļu) uzlādes, nomas un tehniskās apkopes staciju veidošanu.
7. Veicināt sabiedriskā transporta pakalpojumu pieejamību, pielāgojot maršrutu un reisu laika izvēli faktiskām vajadzībām. Uzlabot savstarpējās saites – sabiedriskā transporta nodrošinājums un labs ceļu stāvoklis – starp novada attīstības centriem, kā arī kaimiņu pašvaldību centru sasniedzamībai.
8. Veicināt mazās aviācijas attīstību.

	Starptautiskas nozīmes autoceļš
TEN-T autoceļu vispārējais tīkls		Velosatiksmes infrastruktūras
areāls
	Nacionālas - Starpreģionālas
nozīmes autoceļš		Satiksmes drošības uzlabošana
	Reģionālas nozīmes autoceļš		Reģionālas nozīmes mobilitātes punkts
	Novada nozīmes autoceļš		Vietējas nozīmes mobilitātes punkts
	Dzelzceļš		Autoosta
	Pierobežas ceļu attīstība "Kurzemes josta"		Dzelzceļa stacija
	Attīstāms velosatiksmes savienojums		Lidlauks
	Perspektīvais Saldus apvedceļš		Valsts robežas šķērsošanas vieta

5.attēls. Transporta infrastruktūras attīstība

3.4. Industriālās un rūpnieciskās teritorijas, inženiertīkli

Ņemot vērā novada ģeogrāfisko novietojumu pie starptautiskas nozīmes autoceļa un dzelzceļa līnijas, kā arī tehniskās infrastruktūras nodrošinājumu, teritorijā ir labi priekšnoteikumi daudzveidīgas uzņēmējdarbības, ražošanas un loģistikas teritoriju attīstībai. Industriālās un rūpnieciskās apbūves teritorijas ir attīstītas abās pilsētās un ciemos, kā arī lauku teritorijā, racionāli izmantojot esošos resursus, infrastruktūru un jau vēsturiski veidojušās industriālās un rūpnieciskās apbūves teritorijas. Tās mērķtiecīgi plānojot, ieguldot resursus un attīstot, tiek veicināta novada ekonomiskā izaugsme, nodarbinātība, kā arī nodrošināta optimāla pašvaldības investīciju atdeve.

Industriālās un rūpnieciskās apbūves teritorijas attīstās lielāko autoceļu, maģistrālo inženiertīklu tuvumā, pie nozīmīgām lauksaimniecības teritorijām, ja to darbība ir saistīta. Kā īpaši atbalstāmas industriālās un rūpnieciskās zonas noteiktas šādas teritorijas:

- gar valsts galveno autoceļu A9 Rīga (Skulte) – Liepāja, īpaši areālā starp Saldu, Brocēniem un Saldus pagastu;
- blīvi apdzīvotās vietās (pilsētās un ciemos) un to tuvumā, izvairoties no nelabvēlīgas ietekmes veidošanās ar dzīvojamām teritorijām.

Visā novada teritorijā atbalstāma vieglās rūpniecības uzņēmumu, lauksaimnieciskās ražošanas uzņēmumu veidošana, turpmākajā plānošanas procesā izvērtējot to izvietojumu vietas un ietekmes atbilstību un pēc iespējas izvairoties no konfliktsituācijas starp ražošanu, dzīvojamo vidi un dabas aizsardzību. Derīgo izrakteņu ieguves teritoriju attīstībai turpmākajā plānošanas procesā ietekmes mazināšanai uz apkārtējām teritorijām jānosaka minimālie attālumi no bieži sastopamo derīgo izrakteņu ieguves licences laukuma teritorijas robežas līdz dzīvojamai un publiskai apbūvei, dabas teritorijām un objektiem.

Industriālās un rūpnieciskās apbūves teritorijas sekmīgāk attīstāmas sasaistē ar pieejamiem inženiertīkliem, ko veido centralizētās ūdensapgādes, kanalizācijas, siltumapgādes, elektroapgādes, gāzes apgādes un sakaru nodrošināšanas sistēmas tīkli un objekti, hidrotehniskās un meliorācijas būves, kā arī atkritumu saimniecības infrastruktūra. Tā nodrošina vietu attīstību kopumā – atbalsts gan dzīvojamo teritoriju, gan uzņēmējdarbības attīstībai.

Pilsētās un ciemos jānodrošina visām kvalitātes normām un vides aizsardzības prasībām atbilstošu ūdensapgādes un notekūdeņu savākšanas un attīrīšanas sistēmu izveide, jānodrošina optimāls siltumapgādes risinājums. Veicama atkritumu apsaimniekošanas sistēmas pilnveide un modernizācija. Būtiski ir veicināt energoapgādes infrastruktūras attīstību un modernu informācijas sistēmu izveidi, nodrošinot augstas kvalitātes infrastruktūru un tās pārvaldību visā novada teritorijā. Turpmākajā attīstībā būtiski uzlabojama elektronisko sakaru pieejamība, t.sk. attīstot "vidējās" un "pēdējās" jūdzes elektronisko sakarus¹⁰.

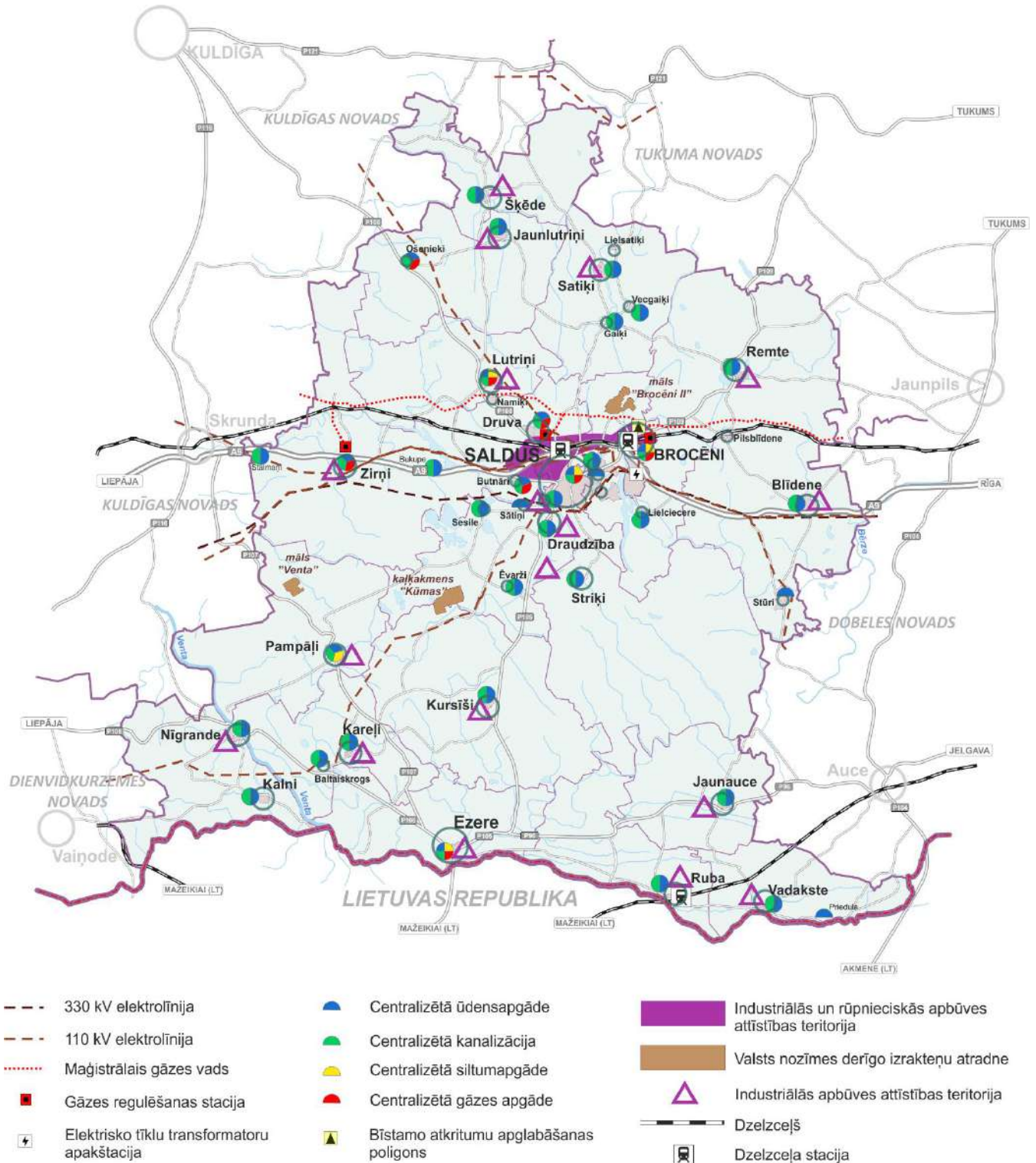
¹⁰ "Vidējā jūdze" – vidusposma sakaru infrastruktūra starp maģistrālo tīklu un galalietotāju ("pēdējā jūdze")

Vadlīnijas industriālo un rūpniecisko teritoriju attīstības plānošanai

1. Jaunas industriālās un rūpnieciskās apbūves zonas plānot tuvu esošām ražošanas teritorijām ar pieeju infrastruktūras tīkliem un to paplašināšanas iespējām, kā arī lai mazinātu varbūtējo negatīvo ietekmi uz citām teritorijām.
2. Industriālām un rūpnieciskās apbūves teritorijām jānodrošina laba sasniedzamība un nepieciešamā inženiertīklu infrastruktūra.
3. Sekmēt uzņēmējdarbības vides attīstību lauku teritorijā.
4. Atbalstīt industriālo un rūpnieciskās apbūves teritoriju attīstību autoceļa A9 piegulošajā teritorijā un citās plānotajās teritorijās.
5. Veicināt labvēlīgas uzņēmējdarbības vides veidošanu, īpaši atbalstot uz zināšanām, pētniecību un videi draudzīgām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu, rūpniecisko gala produktu ar augstu pievienoto vērtību.

Vadlīnijas inženiertīklu attīstības plānošanai

1. Nodrošināt pašvaldības pārziņā esošās ūdenssaimniecības sistēmas attīstību, modernizāciju un veicināt sadarbību ar maģistrālo inženierkomunikāciju turētājiem, lai nodrošinātu atbilstošas energoapgādes jaudas gan ražošanas, gan publiskās, gan mājsaimniecību vajadzībām un nodrošinot augstas kvalitātes sakaru infrastruktūru – telekomunikācijas un datu pārraides tīklus, veicināt platjoslu interneta attīstību.
2. Plānojot apdzīvoto vietu inženiertehniskā nodrošinājuma būvniecību un paplašināšanu, jāizvēlas videi draudzīgi risinājumi, lai mazinātu vides piesārņojumu.
3. Uzlabot atkritumu apsaimniekošanas sistēmu un attīstīt dalītās atkritumu savākšanas sistēmas.
4. Atbalstāma "zajā enerģija" – alternatīvo energoapgādes veidu un videi draudzīgu tehnoloģiju attīstība, izmantojot atjaunīgos energoresursus – koksni (piemēram, ciršanas atliekas, sīkkoksni u.c.), salmus, biogāzes, zemes / ūdens siltumsūkņu, vēja un saules enerģiju u.c.
5. Liela mēroga saules paneļu parku, kas ir lielāks par 5 ha, attīstība nav atbalstāma augstvērtīgās lauksaimniecības zemēs.
6. Vēja elektrostacijām, kuru jauda ir lielāka par 20 kW, attālums no tuvākās plānotās vēja elektrostacijas un vēja parka robežas līdz pilsētas un ciema robežai ir vismaz 1 km.
7. Detalizētas prasības vēja elektrostaciju un saules paneļu parku būvniecībai nosakāmas teritorijas plānojumā.

6.attēls. Industriālās un rūpnieciskās attīstības teritorijas un inženiertīkli

3.5. Lauku teritorijas telpiskā struktūra

Lauku teritorijas ir jaukta izmantošanas veida telpas ārpus pilsētām un ciemiem. Lauku teritorijas telpiskā struktūra ietver galvenos dabas elementus – lauksaimniecības teritorijas, t.sk. augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas, mežu un purvu teritorijas, ūdeņu teritorijas, zemes dzīļu resursus, īpaši aizsargājamās dabas teritorijas un ainaviski vērtīgās teritorijas, t.sk. ainaviskie ceļi un skatu punkti.

Nozīmīgākie dabas resursi Saldus novadā ir plašās lauksaimniecības teritorijas (41% no kopējās Saldus novada teritorijas), t.sk. augstvērtīgās lauksaimniecības teritorijas, kas ietver vietējas nozīmes lauksaimniecības teritorijas un meža teritorijas (46%).

Lauku teritorijas telpiskās struktūras elementa **lauksaimniecības teritoriju** saglabāšana un attīstība ir svarīga, lai nodrošinātu lauksaimniecības zemes kā resursa racionālu un daudzveidīgu izmantošanu visu veidu lauksaimnieciskajai darbībai un ar to saistītajiem pakalpojumiem. Lauksaimniecības attīstība tiek atbalstīta visā novada teritorijā.

Lauku teritorijas telpiskās struktūras elementa **meža teritorijas** saglabāšana ir svarīga, lai nodrošinātu apstākļus mežu ilgtspējīgai attīstībai un ar mežu saistīto galveno – saimniecisko, ekoloģisko un sociālo – funkciju īstenošanai.

Ūdeņu teritorijas ir svarīga novada lauku un apdzīvoto vietu teritoriju sastāvdaļa, kur notiek ūdenssaimnieciska izmantošana un ūdens telpas publiska izmantošana. Ilgtermiņā sekmējama publisko ūdeņu izmantošanas, apsaimniekošanas, piekļuves iespēju attīstība, vides aizsardzība un laba ekoloģiskā kvalitāte.

Neatņemams lauku teritoriju telpiskās struktūras elements ir **derīgo izrakteņu ieguves teritorijas**. Kā prioritāte šajā jomā noteikta derīgo izrakteņu rūpnieciska ieguve un pārstrāde, kā arī cita veida ražošana, kas saistīta ar derīgo izrakteņu ieguvi, īpaši atbalstot videi draudzīgu tehnoloģiju ieviešanu un produkcijas ar augstu pievienoto vērtību radīšanu. Atbalstāma derīgo izrakteņu ieguve normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju tīklojumu Saldus novadā veido 10 Natura2000 teritorijas:

- dabas liegumi - "Cieceres ezera salas", "Baltezera purvs", "Dulbju acu purvs", "Zvārde", "Sātiņu dīķi", "Ventas un Šķerveļa ieleja" un "Nīgrandes meži";
- dabas parks - "Zvārdes meži";
- ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie dabas pieminekļi - "Zaņas lejteces atsegumi" un "Pavāru atsegumi".

Bez Natura2000 teritorijām īpaši aizsargājami ir arī citi dabas objekti (dabas pieminekļi) – aizsargājamās alejas, dendroloģiskie stādījumi, ģeoloģiskie un ģeomorfoloģiskie pieminekļi, kā arī mikroliegumi, dižkoki u.c. objekti, kā arī novada nozīmes aizsargājamās dabas teritorijas un objekti. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijās prioritāte ir unikālo dabas vērtību aizsardzība un ilgtspējīga izmantošana saskaņā ar teritoriju izmantošanas noteikumiem.

Ainava ir dabas un cilvēka darbības kopīgs veidojums, abu šo spēku ilgstošas mijiedarbības produkts. Ainava nav tikai vietas vizuālais veidols, tā ir arī ekoloģisko apstākļu kopums, funkcionējoša sistēma.

Ainaviski vērtīgās teritorijas: Ventas ieleja ar Vadakstes, Zaņas un Loša lejtecēm, Imulas ieleja, Cieceres upes ieleja, garā ezeru ieplaku virkne kopā ar piegulošo joslu, ir būtisks novada identitātes rādītājs, kas vienlaikus ir arī svarīgs tūrisma nozares piedāvājuma un attīstības veicinātājs.

Pārējā novada lauku teritorijā Stratēģija atbalsta jauktu un daudzveidīgu zemes lietojumu un dažādu saimniecisko darbību, kuru prioritāte ir aktivitāšu dažādošana visās nozarēs.

Teritorijas izmantojamās mežsaimniecības, lauksaimniecības, tūrisma un rekreācijas, ražošanas, derīgo izrakteņu ieguves, dažādu pakalpojumu sniegšanas u.c. mērķiem saskaņā ar pašvaldības plānošanas dokumentos noteikto.

Teritoriju attīstības prioritāte – panākt jaukta zemes lietojuma teritoriju ekonomisko attīstību un saimniecisko darbību dažādošanu, nodrošinot lauku teritoriju dzīvotspēju.

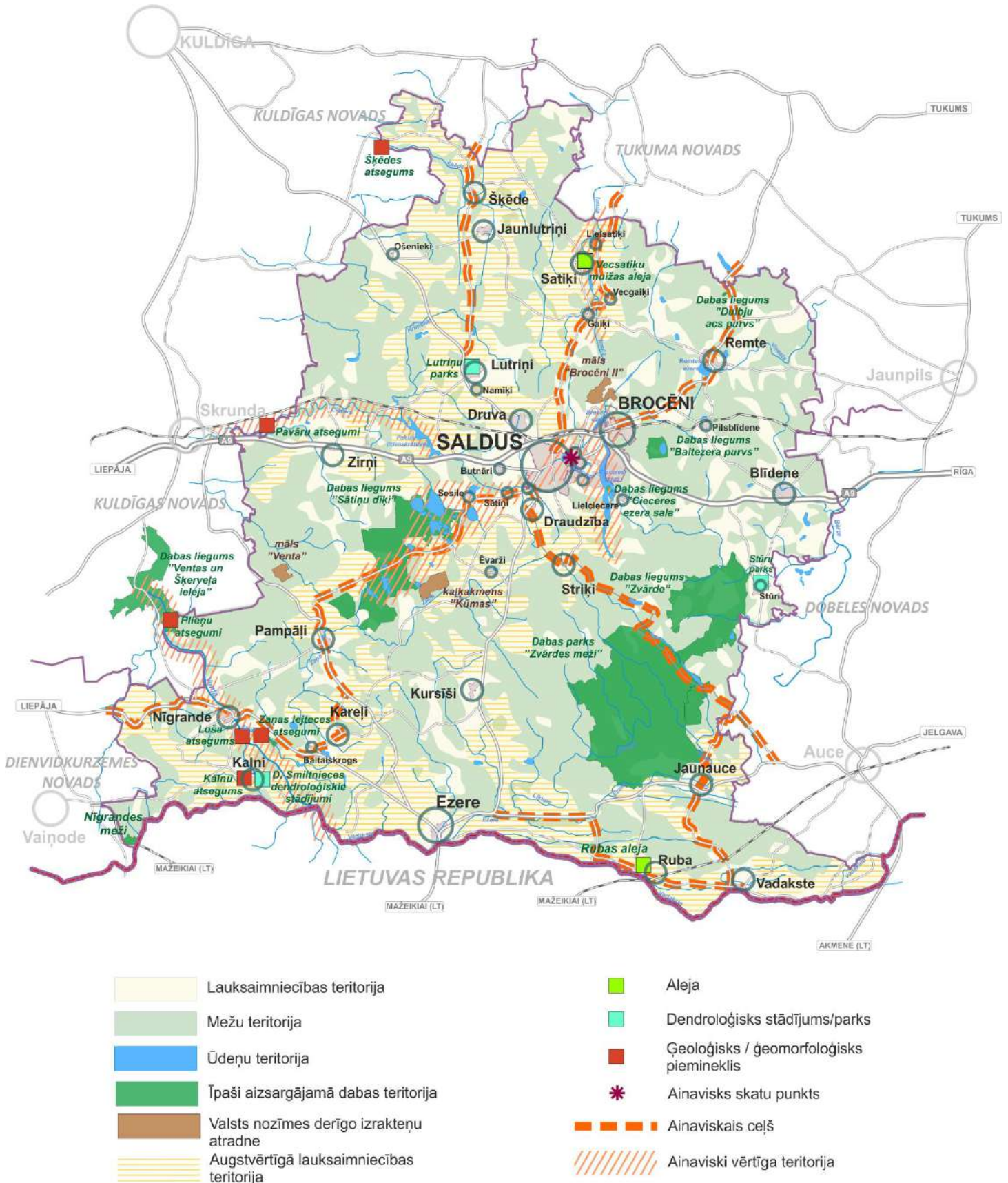
Lauku teritorijas un tajās ietilpstošie dabas resursi – zeme, meži, ūdeņi, purvi, derīgie izrakteņi – ir novada vietējās ekonomikas attīstības nenovērtējams pamats. Radošas un inovatīvas resursu izmantošanas rezultātā, tiek nodrošināta uzņēmējdarbības attīstība, novada iedzīvotāju dzīves līmeņa un ieņēmumu pieaugums. Lauku teritorijās tiek saglabāta lauku ainava, un ir nodrošināma pamata infrastruktūras pieejamība.

Novadā tiek atbalstīta **daudzveidīga saimnieciskā darbība** – lauksaimniecība, tūrisms un rekreācija, ražošana, mežsaimniecība, derīgo izrakteņu ieguve, kā arī dažādu pakalpojumu sniegšana.

Vadlīnijas lauku teritorijas attīstības plānošanai

1. Tiek atbalstīta daudzveidīga lauksaimniecības teritoriju izmantošana un apbūve – dažādota lauksaimnieciskā darbība, viensētu tipa apbūve, apbūve tūrismam, rekreācijai un citai publiskai apbūvei, t.sk. aizsardzības un drošību iestāžu apbūvei, dīķsaimniecību izveidei, derīgo izrakteņu ieguvei, rūpnieciskai apbūvei u.c., cik tālu tas nav pretrunā ar normatīvo aktu prasībām, nepasliktina blakusesošo nekustamo īpašumu izmantošanas iespējas un neapdraud augstvērtīgo lauksaimniecības zemju saglabāšanu lauksaimnieciskai izmantošanai un ilgtspējīgu attīstību.
2. Lauksaimniecībā izmantojamās zemes un meža zemes lietošanas kategorijas maiņai prioritāri paredzēt teritorijas ar zemāko zemes kvalitātes novērtējumu un teritorijas, kas novietojuma un konfigurācijas dēļ nav piemērotas izmantošanai lauksaimniecībā vai mežsaimniecībā.
3. Stratēģija atbalsta neizmantoto un mazvērtīgo lauksaimniecības zemju apmežošanu, bet nepieļaujot ainavas daudzveidības un estētiskās kvalitātes samazināšanos ainaviski nozīmīgās teritorijās, nepieļaujot augstvērtīgu skatu zaudēšanu un kultūrvēsturiski nozīmīgu objektu aizsegšanu.

4. Veicināt lauksaimnieciskās ražošanas dažādošanu, līdztekus tradicionālajām lauksaimniecības nozarēm attīstot bioloģisko lauksaimniecību, biškopību, zivsaimniecību, netradicionālo lauksaimniecību (sēņu, dzērveņu, ārstniecības augu, slieku, gliemežu, vēžu, paipalu u.tml. audzēšanu).
5. Meža teritorijas var tikt izmantotas valsts aizsardzības vajadzībām nepieciešamo objektu apbūvei.
6. Sekmēt esošo meliorācijas sistēmu saglabāšanu, atjaunošanu, kā arī jaunu sistēmu izbūvi, novēršot lauksaimniecībā izmantojamo zemju un meža zemju vērtības samazināšanos.
7. Nodrošināt publisko ūdensobjektu pieejamību atpūtas un tūrisma mērķiem, ieskaitot nepieciešamos labiekārtošanas pasākumus.
8. Piekļuves iespējas publiskajiem ūdeņiem turpmākajā novada plānošanas dokumentu izstrādē prioritāri plānot pa pašvaldībai piederošiem nekustamajiem īpašumiem.
9. Nav atbalstāma derīgo izrakteņu ieguve pilsētās un ciemos, īpaši aizsargājamajās dabas teritorijās (izņemot, ja to pieļauj īpaši aizsargājamo dabas teritoriju (ĪADT) normatīvie akti un dabas aizsardzības plāni), kultūras pieminekļu teritorijās un ainaviski vērtīgajās teritorijās. Teritorijas plānojumā izstrādāt detalizētas prasības derīgo izrakteņu ieguvei.

7.attēls. Lauku teritorijas telpiskā struktūra

3.6. Kultūrvēsturiski nozīmīgās un tūrisma attīstības teritorijas

Saldus novada teritorijā, balstoties gan uz valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstiem, gan nosakot to telpiskās koncentrācijas vietas un vizuālo un ģenētisko saikni ar apkārtējo ainavu, nodalītas vairākas kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas. Kultūrvēsturiski nozīmīgās, tūrisma un ainaviski vērtīgās teritorijas ir dažāda veida tūrisma attīstībai nozīmīgas un piemērotas teritorijas, un teritorijas, ko raksturo izcilas ainaviskās kvalitātes un kultūrvēsturiskais mantojums, kā arī ūdensobjektu bagātība, mozaikveida kultūrainava ar iekoptiem laukiem, tradicionālo apbūvi, ainaviskiem ceļiem, skatu punktiem, upju ielejām, tūrisma objekti u.c.

Saldus pilsēta ar savu vecpilsētu, ainaviski vērtīgo skatu punktu Bilju kalnā no kurienes paveras viens no skaistākajiem skatiem uz Saldus pilskalnu un Saldus ezeru, un kur atrodas arī viens no populārākajiem vides objektiem "Saldus", Kalnsētas parku, Saldus ezeru un Cieceres upi noteikta kā kultūrvēsturiski nozīmīga teritorija, kas vienlaicīgi ir arī **tūrisma un kultūrvēsturiski nozīmīga enkurvieta**. Saldus kā nozīmīga tūrisma enkurvieta kopā ar šajā teritorijā pieejamajiem dabas resursiem - Saldus un Cieceres ezeru, kā arī Cieceres upi attīstāms arī kā aktīvās atpūtas un tūrisma teritorija.

Kā **kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas** Saldus novadā noteiktas:

- Saldus un piepilsētas teritorija,
- Nīgrande – Kalni – Ezere, t.sk. muižu apbūves kompleksi, padomju arhitektūras mantojums,
- Jaunauce – Ruba – Vadakste, t.sk. muižu apbūve,
- Remtes muižas apbūves teritorija,
- Druva – padomju arhitektūras mantojums.

Kultūrvēsturiski nozīmīgas teritorijas veido areāli, kur koncentrējušies vairāki valsts aizsargājamie kultūras pieminekļi, kuri ir arī kultūrvēsturiski nozīmīgi objekti.

Teritoriju attīstības prioritāte ir to kultūrvēsturisko un estētisko vērtību saglabāšana, kopšana un popularizēšana, teritoriju ilgtspējības nodrošināšana un daudzveidīgu tūrisma pakalpojumu ar augstu pievienoto vērtību attīstība, novada ainavas daudzveidības un savdabības saglabāšana un nostiprināšana. Stratēģija atbalsta tūrisma jomas un rekreācijas iespēju attīstību, kas balstāma, attīstot esošos tūrisma enkurobjektus un enkurteritorijas, laivošanas maršrutus (Venta, Vadakste, Ciecere) velomaršrutus. Veidojami jauni apskates, izziņas un pakalpojumu objekti, tādejādi paplašinot un dažādojot tūrisma veidus (piemēram, aktīvais tūrisms, dabas tūrisms, kultūras tūrisms, veselības tūrisms, lauku tūrisms, ekotūrisms). Attīstāms komplekss tūrisma piedāvājums dažādām mērķauditorijām un sekmējama sadarbība starp tūrismā iesaistītajām pusēm.

Vadlīnijas kultūrvēsturiski nozīmīgo un tūrisma teritoriju attīstībai un plānošanai

1. Nodrošināt novadam raksturīgās kultūrvides un ainavas daudzveidības saglabāšanu, kā arī sabalansētas un draudzīgas ar tūrismu un rekreāciju saistītas aktivitātes un saimniecisko darbību.
2. Nodrošināt publiski pieejamas teritorijas iedzīvotāju rekreācijai, uzlabot vides kvalitāti atpūtas zonās un nodrošināt pieejamību publiskajiem ūdeņiem.
3. Visā novada teritorijā tiek atbalstīta arī daudzveidīga tūrisma veidu attīstība – lauku tūrisma attīstība, amatniecības, aktīvās atpūtas, ūdenstūrisma, dabas izziņas tūrisma u.c., un pasīvās atpūtas iespējas un dažādu pakalpojumu uzņēmumu veidošana.
4. Izveidot attīstītu tūrisma pakalpojumu tīklu saistībā ar kaimiņu novadiem, sekmēt pārrobežu sadarbību tūrisma maršrutu izveidē.
5. Veicināt plānveidīgu kvalitatīvas, piesaistošas un integrētas tūrisma infrastruktūras attīstību novada teritorijā.
6. Sekmēt novada materiālā kultūras mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un popularizēšanu, īpaši atbalstot aizsargājamo kultūras pieminekļu – arhitektūras, mākslas un citu pieminekļu – funkcionālo izmantošanu (aizsardzības noteikumu pieļaujamā ietvarā).
7. Veicināt jaunu, inovatīvu tūrisma produktu radīšanu, kas popularizē un/vai apsaimnieko aizsargājamās kultūras mantojuma objektus.

8.attēls. Kultūrvēsturiski nozīmīgu teritoriju un tūrisma teritoriju vēlamā attīstība

3.7. Prioritāri attīstāmās teritorijas

Prioritāri attīstāmās teritorijas ir teritorijas vai areāli, kuru attīstība ir vitāli svarīga visai novada vai plašākai reģiona attīstībai, jo tā cieši ietekmē citu jomu attīstību.

Būtisks Saldus novada attīstības priekšnosacījums ir **ilgtspējīga mobilitāte un transporta infrastruktūras** kvalitātes un drošības uzlabošana – autoceļu, tiltu un ielu atjaunošana visā novada teritorijā. Tas būtiski ietekmē virkni ilgtermiņā prioritāri atbalstāmu pārmaiņu: sekmē iedzīvotāju ērtu un drošu pārvietošanos, visa veida uzņēmējdarbības attīstību un pārrobežu teritorijas kvalitatīvu šķērsošanu (*skat. 3.3.apakšnodaļu*).

Lai veicinātu pilsētu un lauku mijiedarbību, novada policentrisku attīstību, kā arī uzlabotu iedzīvotāju dzīves kvalitāti, svarīgi veicināt **kvalitatīvu pakalpojumu** pieejamību novada attīstības centros. Prioritāri attīstāmi ir noteiktie attīstības centri, t.sk. tajos sekmējama pakalpojumu pilnveide un infrastruktūras attīstība (*skat. 3.1.apakšnodaļu*). Kā kompleksi un prioritāri attīstāmas teritorijas ir noteiktas **Saldus** un **Brocēni**, kas veidojamas kā **pievilcīgas pilsētvides vietas**.

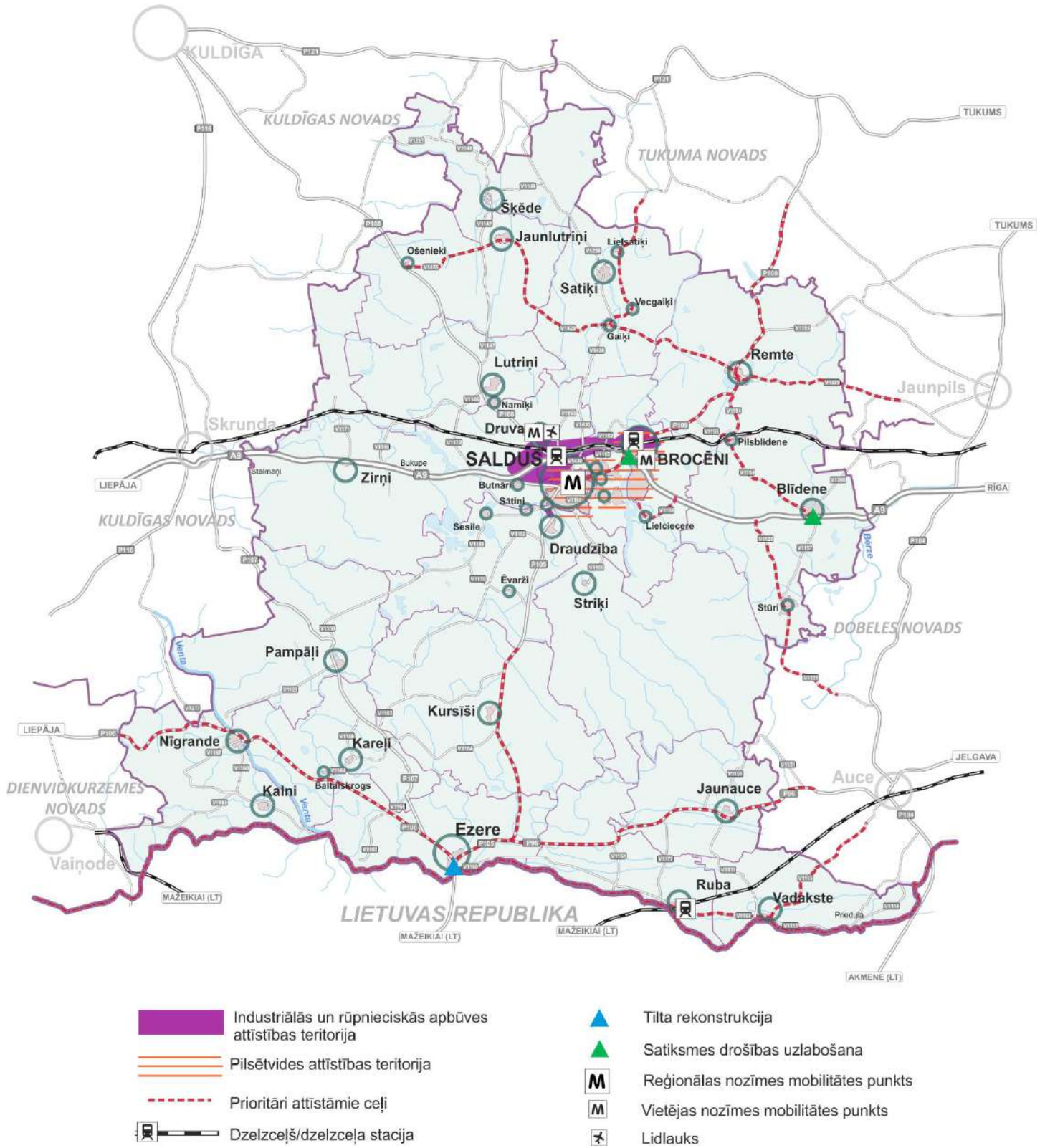
Kā prioritāri attīstāmas teritorijas ir **industriālās un rūpnieciskās teritorijas** (t.sk. to pieejamība), kas veicina uzņēmējdarbības attīstību un darba vietu nodrošinājumu (*skat. 3.4.apakšnodaļu*).

Iedzīvotāju dzīves vides kvalitātes uzlabošanai, uzņēmējdarbības vides attīstībai un apkārtējās vides kvalitātes nepasliktināšanai svarīgi attīstīt un pilnveidot **centralizētos un maģistrālos inženiertīklus** (atjaunošana un modernizācija visā novada teritorijā).

Īpaši svarīgi attīstīt **elektronisko sakaru** infrastruktūru (t.sk. platjoslas tīkla pieejamību), lai visā novada teritorijā būtu pieejami kvalitatīvi interneta sakaru pakalpojumi, tādējādi sekmējot teritorijas kohēziju un ekonomisko aktivitāti lauku teritorijās.

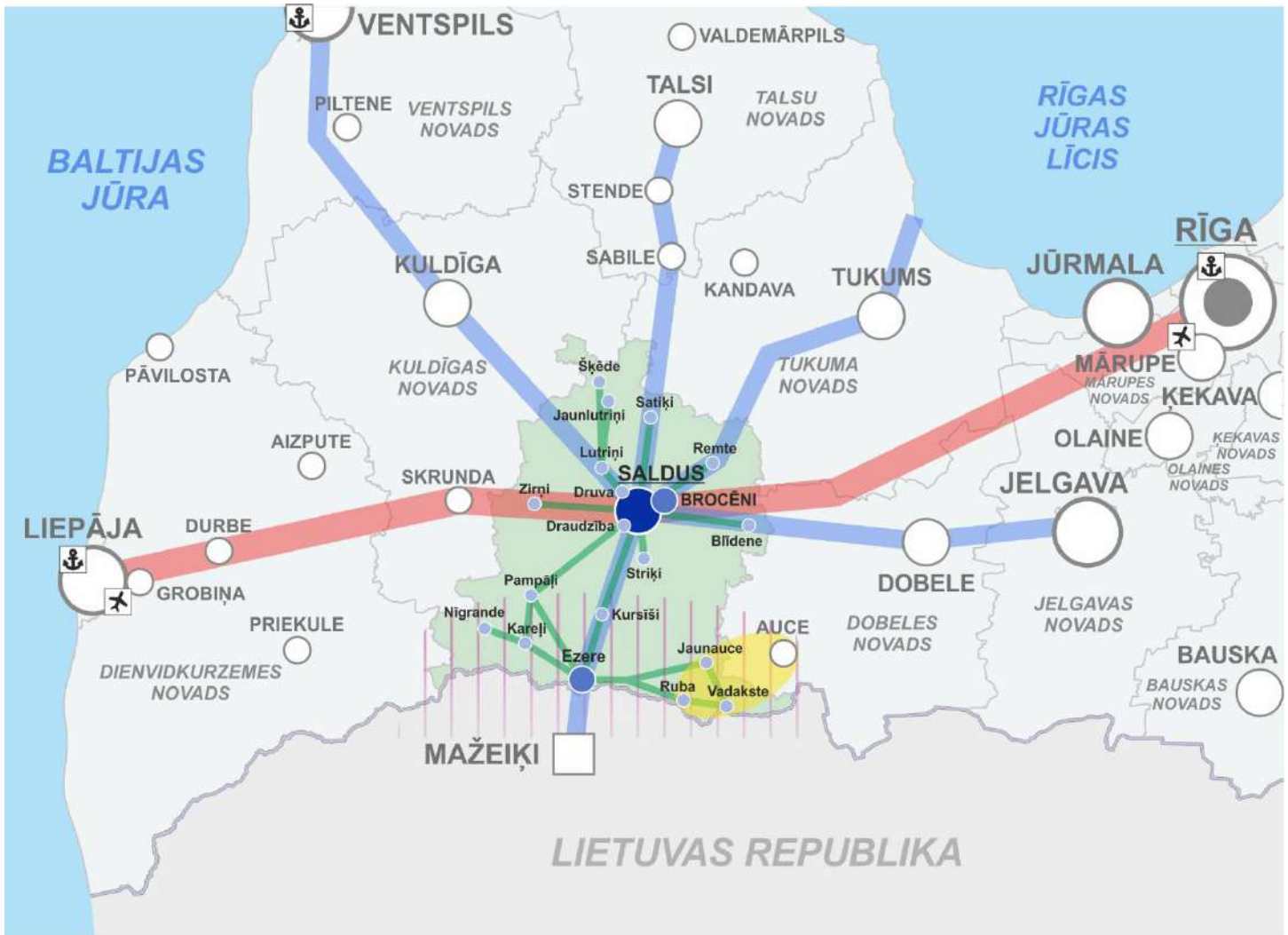
9.attēls. Prioritāri attīstāmās teritorijas

3.8. Funkcionālās sadarbības teritorijas

Saldus novada ārējās funkcionālās saites (pakalpojumi, darbavietas utt.) ar starptautiskas, nacionālas un reģionālas nozīmes centriem:

- **Rīgas un Pierīgas virziens** (starptautiska un nacionāla līmeņa pakalpojumi (veselība, izglītība, kultūra u.c. publiskie pakalpojumi), darbavietas, transporta mezgls, t.sk. starptautiskā lidosta, osta, dzelzceļš u.c.),
- **Liepājas un Dienvidkurzemes novada virziens** (saikne ar nacionālas nozīmes attīstības centru, veselības aprūpes pakalpojumi, izglītība, kultūra, transporta mezgls, t.sk. osta, lidosta, atkritumu apsaimniekošana – sadzīves atkritumu poligons "Ķīvītes" Dienvidkurzemes novada Grobiņas pagastā izmantošana),
- **Kuldīgas novada virziens** (saikne ar reģionālas nozīmes attīstības centru, publiskie pakalpojumi (veselības aprūpe, profesionālā izglītība)),
- **Dobeles novada virziens** (saikne ar reģionālas nozīmes attīstības centru, publiskie pakalpojumi (veselības aprūpe, izglītība), transporta koridors uzņēmējiem uz Lietuvas Republiku). Ar Saldus novada Vadakstes, Jaunauces un Rubas pagastiem funkcionālās saites veidojas izglītības jomā, Saldus novada skolēni apmeklē Auces vidusskolu. Tāpat arī šo Saldus novada tuvāko pagastu iedzīvotāji apmeklē Auces pilsētā pieejamos tirdzniecības un sadzīves pakalpojumus. Veselības aprūpes jomā Saldus novada iedzīvotāji izmanto SIA "Dobeles un apkārtnes slimnīca" sniegtos stacionāros pakalpojumus,
- **Tukuma novada virziens** (saikne ar reģionālas nozīmes attīstības centru, publiskie pakalpojumi (izglītība), transporta mezgls (sabiedriskais transports, autoceļu kvalitātes uzlabošanas sadarbības veicināšana), tūrisma nozares sadarbības veicināšana, piekrastes teritorijas izmantošana),
- **Talsu novada virziens** (saikne ar reģionālas nozīmes attīstības centru, tūrisma nozares sadarbības veicināšana),
- **Lietuvas Republikas virziens** – pārrobežu sadarbība.

Saldus novada piedāvātās interešu jomas, sadarbības iespējas un teritorijas saistās ar kopējām aktivitātēm vai pasākumiem izglītības un kultūras jomā, tūrisma maršrutu kopīgā plānošanā ar kaimiņu pašvaldībām, sporta infrastruktūras piedāvājumā, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju aizsardzību un apsaimniekošanu un azbesta saturošo atkritumu noglabāšanas poligona darbību Brocēnu pilsētā.

- Nacionālas nozīmes saite
- Reģionālas nozīmes saite
- Novada nozīmes saite
- Auces - Jaunauces - Vadakstes - Rubas sadarbības teritorija
- Pierobežas sadarbības teritorija

10.attēls. Funkcionālās saites

4.SASAISTE AR CITIEM PLĀNOŠANAS DOKUMENTIEM UN UZRAUDZĪBA

Saldus novada stratēģiskie uzstādījumi atbilst nacionāla un reģionāla līmeņa stratēģiskajiem uzstādījumiem, iekļaujoties gan Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas (Latvija2030), gan Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030. gadam uzstādījumos.

	LATVIJĀ	KURZEMĒ	SALDUS NOVADĀ
ILGTERMIŅĀ	Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģija (Latvija 2030)	Kurzemes plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2015.-2030. gadam (Kurzeme 2030)	Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2022. – 2038. gadam Saldus novada teritorijas plānojums
VIDĒJĀ TERMIŅĀ	Latvijas Nacionālais attīstības plāns 2021. - 2027. gadam Reģionālās politikas pamatnostādnes 2021. - 2027.gadam Nozaru politikas plānošanas dokumenti	Kurzemes reģiona attīstības programma 2021. – 2027. gadam Nozaru plānošanas dokumenti	Saldus novada attīstības programma 2022.-2028. gadam Nozaru plānošanas dokumenti
ĪSTERMIŅĀ	Institūciju darbības stratēģijas	Budžeta plānošana	Budžeta plānošana, iestāžu, kapitālsabiedrību rīcības plāni

11.attēls. Attīstības plānošanas dokumentu hierarhija

Stratēģijas galvenie īstenošanas instrumenti ir gan Saldus novada Attīstības programma, gan teritorijas plānojums, gan arī citi plānošanas dokumenti, kas tiek izstrādāti pēc nepieciešamības.

- **Attīstības programmā** nosakāmi pašvaldības vidēja termiņa uzstādījumi, kā arī sagaidāmie rezultāti, veicamie uzdevumi, rīcības un investīcijas.
- **Teritorijas plānojums** ir pašvaldības ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā noteiktas prasības teritorijas izmantošanai un apbūvei, t.sk. funkcionālais zonējums, publiskā infrastruktūra, teritorijas izmantošanas un apbūves noteikumi.

Lai nodrošinātu Stratēģijas īstenošanas uzraudzību, Saldus novada pašvaldība apkopo datus par galvenajiem attīstības rādītājiem (*skat. 2.4.apakšnodaļu*), sagatavojot Pārskatu par Saldus novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas īstenošanu. Stratēģijas uzraudzības procesu koordinē pašvaldības Attīstības nodaļa, veicot izvērtējumu par stratēģiju reizi trijos gados.

Pārskatā iekļauj novērtējumu par attīstības rādītājiem, kā arī secinājumus un priekšlikumus par Stratēģijas tālāko īstenošanas gaitu (t.sk. par nepieciešamību veikt grozījumus kādā no pašvaldības attīstības plānošanas dokumentiem vai jauna dokumenta nepieciešamību).

5. SABIEDRĪBAS VIEDOKLIS PAR ILGTERMIŅA ATTĪSTĪBU

Jaunizveidotā Saldus novada iedzīvotāju un uzņēmēju aptaujās, kuras tika organizētas no 2021. gada 11. marta līdz 11. aprīlim, kopā piedalījās 828 respondenti, t.sk. 785 respondenti iedzīvotāju aptaujā un 43 respondenti uzņēmēju aptaujā.

Abas aptaujas tika organizētas ar mērķi nodrošināt sabiedrības līdzdalību attīstības plānošanas dokumentu (Stratēģijas un Attīstības programmas) izstrādes sākuma posmā, lai noskaidrotu iedzīvotāju un uzņēmēju viedokļus par jaunā novada attīstību.

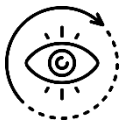
Iedzīvotāju aptaujas respondenti visbiežāk **lepojas** ar teritorijas dabas vērtībām un sakoptību, t.sk. dažādām labiekārtotām vietām un īstenotajiem attīstības projektiem. Īpaši bieži norādīts uz pilsētvides attīstību gan Brocēnos, gan Saldū, uzsverot straujo attīstību pēdējos gados. Bieži iedzīvotāji izceļ uzņēmējdarbību, kā arī norāda, ka lepojas ar izglītības iestādēm, sporta dzīvi un kultūru. Visbiežāk iedzīvotājiem **pietrūkst** dažādu publiskās ārtelpas pilnveidojumu, atsevišķu pakalpojumu labākas pieejamības un kvalitātes, kā arī ceļu un ielu infrastruktūras sakārtošana. Tāpat bieži norādīts uz aktīvākas kultūras dzīves un izklaides iespēju trūkumu. **Uzņēmēji lepojas** gan ar savu uzņēmumu sasniegumiem, gan arī dažādiem novada resursiem un vides sakoptību.

Visvairāk iedzīvotāji ir **apmierināti** ar bibliotēku sniegtajiem pakalpojumiem, vispārējās izglītības pakalpojumiem, profesionālās ievirzes izglītību - mākslas, mūzikas, sporta skolām, pašvaldības sniegtiem pakalpojumiem - atļaujas, izziņas, dzimtsaraksts, nodokļu administrēšana u.c., sporta un aktīvās atpūtas iespējām, pirmsskolas izglītības pakalpojumiem, vides sakoptību un publisko ārtelpu, sadzīves pakalpojumiem - veikali, skaistumkopšanas pakalpojumi, bankomāti u.c., teritorijas attīstību kopumā un pieejamo informāciju par pašvaldības darbu.

Viskritiskāk iedzīvotāji vērtē dzīvojamā fonda (mājokļu) pieejamību, satiksmes infrastruktūru - autoceļi, gājējiem domātā infrastruktūra, veloceļi, satiksmes drošība u.c., iespēju iesaistīties pašvaldības lēmumu pieņemšanā, daudzdzīvokļu namu apsaimniekošanu, kultūras un izklaides iespējas, mūžizglītības iespējas pieaugušajiem un būvvaldes darbu. Trīs galvenās **problēmas** uzņēmēju aptaujas dalībnieku ieskatā ir nesamērīgi augsts birokrātiskais slogs, kvalificēta darbaspēka trūkums un Covid-19 pandēmijas ierobežojumi.

Attiecībā uz **nākotnes vīziju** iedzīvotāji sagaida sabalansētu un vienlīdzīgu teritorijas attīstību, kā arī norāda uz nepieciešamību pēc labas kvalitātes ceļiem, pieejamiem un kvalitatīviem pakalpojumiem, darbavietām un aktīvu uzņēmējdarbību, attīstītu tūrismu, ģimenēm un dažādām paaudzēm draudzīgu vidi. Iedzīvotāji vēlas, lai nākotnē novads būtu moderns, pieejams, labiekārtots, dinamisks, iedzīvotājiem draudzīgs, ar plašu kultūras piedāvājumu, kā arī nodrošinātiem citiem pievilcīgas dzīves vides un ilgtspējīgas attīstības priekšnosacījumiem.

Par galvenajām **prioritātēm infrastruktūras attīstībā** iedzīvotāji izvirzījuši ceļu infrastruktūras remontus lauku teritorijās (to kā prioritāti noteikuši 73% respondentu), ielu infrastruktūras remontus apdzīvotās vietās (62%), publiski pieejamo atpūtas vietu un zaļo zonu attīstību (55%) un dzīvojamā fonda attīstību (52%). Nepieciešamība pēc kvalitatīvas autoceļu infrastruktūras ir akcentēta kā galvenā uzņēmējdarbības attīstībai nepieciešamā infrastruktūra.

Lai vairāk **atbalstītu uzņēmējdarbības vides** attīstību un ilgtspēju, uzņēmēju aptaujas respondenti visbiežāk iesaka nodrošināt regulāru uzņēmēju informēšanu par aktivitātēm, veidot atbalsta pasākumus jaunajiem uzņēmējiem, veidot vienotu jaunā novada mārketinga un komunikācijas stratēģiju vietējo produktu un pakalpojumu popularizēšanai, kā arī sekmēt pašvaldības digitālo transformāciju, lai vēl vairāk publisko pakalpojumu būtu pieejami digitāli.

Iedzīvotāju viedokļi par to, kādam Saldus novadam jābūt nākotnē (daži citāti):

"Kurā apvienojas vēsturiskais ar jauno. Saldus un Brocēnu novada skolās ir lielāka klašu izglītība. Trīs vidusskolas orientējas katra savā nozarē!"

"Saldus novadam pēc 15 gadiem jābūt drošam visiem satiksmes dalībniekiem, bet, pirmkārt, gājējiem. Jābūt attīstītai digitalizācijai, piemēram, pašvaldības pakalpojumu un tūrisma jomā. Jābūt attīstītam un loģiski veidotam velotīklam, kas pamatojas uz iedzīvotāju paradumiem visa novada teritorijā. Jābūt stiprākam mazā un vidējā biznesa sektoram. Jābūt attīstītai sabiedriskā transporta sistēmai un infrastruktūrai!"

"Modernam un vēl vairāk attīstītam. Vislabākajam novadam Latvijā!"

"Ar attīstītāku ceļu infrastruktūru, bērniem pieejama ledus halle, ar skaistu un sakoptu vidi. Attīstītākiem novada ciemiem. Plašākiem medicīnas pakalpojumiem!"

"Industriāli attīstītam, inovatīvam, mobilam (ar attīstītu, labu satiksmes infrastruktūru), videi un iedzīvotājiem draudzīgam, ar labi attīstītu sociālo sfēru un pieejamu kvalitatīvu izglītību, atvērtam, ilgtspējīgam!"

"Lai vienlīdzīgi svarīgi ir gan Saldus, gan Brocēnu pilsētas, gan apkārtējie pagasti/ciemi. Lai Saldus neatstāj "novārtā" pārējo - topošo teritoriju!"

"Sportiskam, sakoptam, ar kultūras, sporta un radošiem pasākumiem piepildītām, ar iespēju izaugsmei, gan darbiniekiem, gan uzņēmējiem, jābūt zaļam novadam (ar iespēju šķirot atkritumus, saglabājot dabas vērtības, uzturot tīrus ezerus un citas ūdenstilpnes), pieejamu, kvalitatīvu veselības aprūpi, vieta kur cilvēki grib ne tikai atgriezties, bet arī palikt!"

"Gan jaunajām ģimenēm, gan senioriem piemērota dzīves telpa ar visām vecuma grupām atbilstošiem atpūtas un sporta pasākumiem, pieejamu kvalitatīvu veselības aprūpi. Pieejams pašvaldības dažāda veida atbalsts lauku teritorijās dzīvojošajiem, tūrisma veicinošs, atbalstu sniedzošs uzņēmējdarbības uzsākšanai un attīstīšanai!"

"Tādam, lai ērti tajā būtu dzīvot, ne tikai Saldus un Brocēnu pilsētu iedzīvotājiem, bet visiem novada iedzīvotājiem!"

"Modernam, energoefektīvam, labai draudzīgam!"

"Ar divām sakoptām un pašpietiekamām pilsētām, ar attīstītiem lauku pagastiem uz kuriem ved normāli ceļi. Tam ir jābūt novadam, uz kuru labprāt jaunieši atgriežas pēc studijām. Ir jābūt caurspīdīgai novadu pārvaldei bez aizdomām par korupciju!"

"Novads, kurš ir draudzīgs cilvēkiem, t.i., attīstīta ražošana, kas nodrošina darba vietas. Jauns kultūras centrs, kas sniedz iedzīvotājiem mākslas baudījumu un dod iespēju pašiem radoši darboties!"

"Sakārtotam, ar ilgtspējīgu attīstību, kultūras un sporta pasākumiem bagāts, ar kultūras namu!"

"Mūsdienīgam. Tādam, lai uz Saldus novadu brauktu tūristi un priecātos par mūsu novadu!"

"Ģimenēm draudzīgam, atbalsts uzņēmējdarbībai, respektējot apkārtējo vidi. Dabas aizsardzība ļoti būtisks jautājums. Vesels cilvēks veselā vidē!"

Pasūtītājs: **Saldus novada pašvaldība**
Stratēģijas izstrādes vadītāja: Ginta Andersone
Kontakti: Striķu iela 3, Saldus, Saldus novads, LV-3801
tel.: +371 63807280, pasts@saldus.lv, www.saldus.lv

Izpildītājs: **SIA "Reģionālie projekti"**
Stratēģijas izstrādes komanda: Aira Veinberga, Vita Jumtiņa, Līna
Dimitrijeva, Sanita Fazilova, Laura Dimitrijeva
Kontakti: Rūpniecības iela 32b – 501, Rīga, LV – 1045
tel.: +371 67320809, birojs@rp.lv, www.rp.lv

